

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยเรื่อง ปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมของสมาชิกในการดำเนินงานของกลุ่มเกษตรกรใช้สารอินทรีย์ลดใช้สารเคมีทางการเกษตร ตำบลจอมทอง อำเภอเมือง จังหวัดพิษณุโลก ใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูป และนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้วิธีการบรรยายประกอบตารางตามลำดับดังนี้

ตอนที่ 1 ปัจจัยพื้นฐานส่วนบุคคล ปัจจัยด้านเศรษฐกิจ ปัจจัยด้านสังคม และปัจจัยด้านอื่นๆ ของสมาชิกกลุ่ม

ตอนที่ 2 ระดับการมีส่วนร่วมในของสมาชิกในการดำเนินงานของกลุ่ม

ตอนที่ 3 ปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมของสมาชิกในการดำเนินงานของกลุ่ม

ตอนที่ 4 ปัญหาและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของสมาชิกในการดำเนินงานของกลุ่ม

1. ปัจจัยพื้นฐานส่วนบุคคล ปัจจัยด้านเศรษฐกิจ ปัจจัยด้านสังคม และปัจจัยด้านอื่นๆ ของสมาชิกกลุ่ม

1.1 ปัจจัยพื้นฐานส่วนบุคคล

ปัจจัยพื้นฐานส่วนบุคคล ประกอบด้วย เพศ อายุ สถานภาพการสมรส ระดับการศึกษา จำนวนสมาชิกในครัวเรือน และประสบการณ์ด้านการเกษตร การวิเคราะห์ข้อมูลปรากฏผลดังตารางที่ 4.1

ตารางที่ 4.1 ปัจจัยพื้นฐานส่วนบุคคลของสมาชิกกลุ่ม

n = 180

ปัจจัยพื้นฐานส่วนบุคคล	จำนวน (คน)	ร้อยละ
1. เพศ		
ชาย	84	46.7
หญิง	96	53.3
2. อายุ (ปี)		
≤ 30	3	1.7
31 - 40	21	11.7
41 - 50	40	22.2
51 - 60	63	35.0
61- 70	41	22.7
≥ 71	12	6.7
Min. = 28 : Max. = 78 : Mean = 54.38 : S.D. = 10.79		
3. สถานภาพการสมรส		
โสด	18	10.0
สมรส	140	77.8
หม้าย/หย่าร้าง	22	12.2
4. ระดับการศึกษา		
ประถมศึกษาปีที่ 4	100	55.6
ประถมศึกษาปีที่ 6	31	17.1
มัธยมศึกษาตอนต้น/เทียบเท่า	20	11.1
มัธยมศึกษาตอนปลาย/เทียบเท่า	20	11.1
อนุปริญญา/เทียบเท่า	3	1.7
ปริญญาตรี/เทียบเท่า	3	1.7
อื่นๆ (ไม่ได้เรียน)	3	1.7

ตารางที่ 4.1 (ต่อ)

n = 180

ปัจจัยพื้นฐานส่วนบุคคล	จำนวน (คน)	ร้อยละ
5. จำนวนสมาชิกในครัวเรือน (คน)		
1 - 2	37	20.6
3 - 4	93	51.7
5 - 6	42	23.3
≥ 7	8	4.4
Min. = 1 : Max. = 10 : Mean = 3.68 : S.D. = 1.53		
6. ประสบการณ์ด้านการเกษตร (ปี)		
≤ 10	33	18.3
11 - 20	34	18.9
21 - 30	43	23.9
31 - 40	40	22.2
41 - 50	21	11.7
≥ 51	9	5.0
Min. = 6 : Max. = 60 : Mean = 28.62 : S.D. = 14.06		

จากตารางที่ 4.1 ปัจจัยพื้นฐานส่วนบุคคลของสมาชิกกลุ่มเกษตรกรใช้สารอินทรีย์ลดใช้สารเคมีทางการเกษตร ตำบลจอมทอง อำเภอเมือง จังหวัดพิษณุโลก ผลจากการวิเคราะห์ปรากฏดังนี้

1.1.1 เพศ สมาชิกกลุ่มกว่าครึ่ง (ร้อยละ 53.3) เป็นเพศหญิง ร้อยละ 46.7 เป็นเพศชาย

1.1.2 อายุ สมาชิกกลุ่มมากกว่าหนึ่งในสาม (ร้อยละ 35.0) มีอายุ 51-60 ปี รองลงมา ร้อยละ 22.8 มีอายุ 61-70 ปี ร้อยละ 22.2 มีอายุ 41-50 ปี ร้อยละ 11.7 มีอายุ 31-40 ปี ร้อยละ 6.7 มีอายุ 71-80 ปี และ ร้อยละ 1.7 มีอายุไม่เกิน 30 ปี โดยสมาชิกกลุ่มมีอายุน้อยที่สุด 28 ปี อายุมากที่สุด 78 ปี และอายุเฉลี่ย 54.38 ปี

1.1.3 สถานภาพการสมรส สมาชิกกลุ่มมากกว่าสามในสี่ (ร้อยละ 77.8) มีสถานภาพสมรส รองลงมา ร้อยละ 12.2 เป็นหม้ายหรือหย่าร้าง และ ร้อยละ 10.0 ครองสถานภาพโสด

1.1.4 ระดับการศึกษา สมาชิกกลุ่มมากกว่าครึ่ง (ร้อยละ 55.6) จบการศึกษาระดับประถมศึกษาปีที่ 4 รองลงมา ร้อยละ 17.1 จบการศึกษาระดับประถมศึกษาปีที่ 6 ร้อยละ 11.1 จบการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนต้นและตอนปลาย สมาชิกกลุ่มส่วนน้อย (ร้อยละ 1.7) จบการศึกษาระดับอนุปริญญา ปริญญาตรี และไม่ได้เรียนหนังสือ

1.1.5 จำนวนสมาชิกในครัวเรือน สมาชิกกลุ่มมากกว่าครึ่ง (ร้อยละ 51.7) มีจำนวนสมาชิกในครัวเรือน 3-4 คน รองลงมา ร้อยละ 23.3 มีจำนวนสมาชิกในครัวเรือน 5-6 คน ร้อยละ 20.6 มีจำนวนสมาชิกในครัวเรือน 1-2 คน และ ร้อยละ 4.4 มีสมาชิกในครัวเรือนมากกว่า 7 คน โดยมีจำนวนสมาชิกในครัวเรือนน้อยที่สุด 1 คน สูงสุด 10 คน และมีจำนวนสมาชิกในครัวเรือนเฉลี่ย 3.68 คน

1.1.6 ประสบการณ์ด้านการเกษตร สมาชิกกลุ่มเกือบหนึ่งในสี่ (ร้อยละ 23.9) มีประสบการณ์ด้านการเกษตร 21-30 ปี รองลงมา ร้อยละ 22.2 มีประสบการณ์ด้านการเกษตร 31-40 ปี ร้อยละ 18.9 มีประสบการณ์ด้านการเกษตร 11-20 ปี ร้อยละ 18.3 มีประสบการณ์ด้านการเกษตรน้อยกว่า 10 ปี ร้อยละ 11.7 มีประสบการณ์ด้านการเกษตร 41-50 ปี และ ร้อยละ 5.0 มีประสบการณ์ด้านการเกษตรมากกว่า 51 ปี โดยสมาชิกกลุ่มมีประสบการณ์ด้านการเกษตรน้อยที่สุด 6 ปี มากที่สุด 60 ปี และมีประสบการณ์ด้านการเกษตรเฉลี่ย 28.62 ปี

1.2 ปัจจัยด้านเศรษฐกิจ

ปัจจัยด้านเศรษฐกิจ ประกอบด้วย พื้นที่การเกษตร แหล่งเงินทุน ภาระหนี้สิน จำนวนแรงงานในครัวเรือน รายได้ จำนวนหุ้นในกลุ่ม และผลตอบแทนที่ได้รับจากการรวมกลุ่ม การวิเคราะห์ข้อมูลปรากฏผลดังตารางที่ 4.2

ตารางที่ 4.2 ปัจจัยด้านเศรษฐกิจของสมาชิกกลุ่ม

n = 180

ปัจจัยด้านเศรษฐกิจ	จำนวน (คน)	ร้อยละ
1. พื้นที่การเกษตร (ไร่)		
1 - 10	64	36.4
11 - 20	56	31.8
21 - 30	20	11.4
31 - 40	18	10.2
41 - 50	11	6.2
≥ 51	7	4.0
Min. = 1 : Max. = 97 : Mean = 19.18 : S.D. = 15.97		
จำแนกพื้นที่การเกษตรตามการถือครองที่ดิน		
พื้นที่ของตนเอง	89	49.4
พื้นที่เช่า	12	6.7
พื้นที่อื่นๆ	1	0.5
พื้นที่ของตนเอง + พื้นที่เช่า	69	38.4
พื้นที่ของตนเอง + พื้นที่อื่นๆ	3	1.7
พื้นที่เช่า + พื้นที่อื่นๆ	1	0.5
พื้นที่ของตนเอง + พื้นที่เช่า + พื้นที่อื่นๆ	5	2.8
2. แหล่งเงินทุน*		
ตนเอง	138	76.7
ญาติพี่น้อง	33	18.3
ร.ก.ส.	111	61.7
สหกรณ์การเกษตร	18	10.0
ธนาคารพาณิชย์	1	0.6
กองทุนหมู่บ้าน	89	49.4
นายทุนท้องถิ่น	4	2.2

* ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ

ตารางที่ 4.2 (ต่อ)

n = 180

ปัจจัยด้านเศรษฐกิจ	จำนวน (คน)	ร้อยละ
3. ภาระหนี้สิน		
ไม่มีหนี้สิน	46	25.6
มีหนี้สิน	134	74.4
4. จำนวนแรงงานในครัวเรือน (คน)		
1 - 2	115	63.9
3 - 4	61	33.9
≥ 5	4	2.2
Min. = 1 : Max. = 8 : Mean = 2.33 : S.D. = 1.08		
5. รายได้		
≤ 100,000	90	50.0
100,001 – 200,000	37	20.6
200,001 – 300,000	20	11.1
300,001 – 400,000	14	7.7
400,001 – 500,000	7	3.9
≥ 500,001	12	6.7
Min. = 13,000 : Max. = 1,280,000 : Mean = 235,890 : S.D. = 202,725		
6. จำนวนหุ้นในกลุ่ม (บาทต่อปี)		
ไม่มีการลงทุน (0 บาทต่อปี)	180	100.0
7. ผลตอบแทนที่ได้รับจากการรวมกลุ่ม		
ไม่เป็นตัวเงิน (ปัจจัยการผลิต)	180	100.0

จากตารางที่ 4.2 ปัจจัยด้านเศรษฐกิจของสมาชิกกลุ่มเกษตรกรใช้สารอินทรีย์ลดใช้สารเคมีทางการเกษตร ตำบลจอมทอง อำเภอเมือง จังหวัดพิษณุโลก ผลจากการวิเคราะห์ปรากฏดังนี้

1.2.1 พื้นที่การเกษตร สมาชิกกลุ่มมากกว่าหนึ่งในสาม (ร้อยละ 37.2) มีพื้นที่การเกษตร 1-10 ไร่ รองลงมา ร้อยละ 32.2 มีพื้นที่การเกษตร 11-20 ไร่ ร้อยละ 10.6 มีพื้นที่การเกษตร 21-30 ไร่ ร้อยละ 10.0 มีพื้นที่การเกษตร 31-40 ไร่ ร้อยละ 6.1 มีพื้นที่การเกษตร 41-50

ไร่ และ ร้อยละ 3.9 มีพื้นที่การเกษตรมากกว่า 50 ไร่ นอกจากนี้พบว่า สมาชิกกลุ่มร้อยละ 49.4 มีพื้นที่ของตนเอง ร้อยละ 38.4 มีพื้นที่ของตนเองรวมกับการพื้นที่เช่า และร้อยละ 6.7 มีการเช่าพื้นที่อย่างเดียว โดยสมาชิกกลุ่มมีพื้นที่การเกษตรเฉลี่ย 19.18 ไร่

1.2.2 แหล่งเงินทุน สมาชิกกลุ่มมากกว่าสามในสี่ (ร้อยละ 76.7) ใช้ทุนตนเอง รองลงมา ร้อยละ 61.7 กู้ยืมจากธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร ร้อยละ 49.4 กู้ยืมจากกองทุนหมู่บ้าน ร้อยละ 18.3 กู้ยืมจากญาติพี่น้อง ร้อยละ 10.0 กู้ยืมจากสหกรณ์การเกษตร ร้อยละ 2.2 กู้ยืมจากนายทุนท้องถิ่น และ ร้อยละ 0.6 กู้ยืมจากธนาคารพาณิชย์

1.2.3 ภาระหนี้สิน สมาชิกกลุ่มเกือบสามในสี่ (ร้อยละ 74.4) มีหนี้สิน และ ร้อยละ 25.6 ไม่มีหนี้สิน

1.2.4 จำนวนแรงงานในครัวเรือน สมาชิกกลุ่มมากกว่าครึ่ง (ร้อยละ 63.9) มีจำนวนแรงงานในครัวเรือน 1-2 คน รองลงมา ร้อยละ 33.9 มีจำนวนแรงงานในครัวเรือน 3-4 คน และ ร้อยละ 2.2 มีจำนวนแรงงานในครัวเรือนตั้งแต่ 5 คนขึ้นไป โดยจำนวนแรงงานในครัวเรือนน้อยที่สุด 1 คน สูงสุด 8 คน โดยเฉลี่ย 2.33 คน

1.2.5 รายได้ สมาชิกกลุ่มครึ่งหนึ่ง (ร้อยละ 50.0) มีรายได้ไม่เกิน 100,000 บาท รองลงมา ร้อยละ 20.6 มีรายได้ 100,001-200,000 บาท ร้อยละ 11.1 มีรายได้ 200,001-300,000 บาท ร้อยละ 7.8 มีรายได้ 300,001-400,000 บาท ร้อยละ 6.7 มีรายได้มากกว่า 500,001 บาท และ ร้อยละ 3.9 มีรายได้ 400,001-500,000 บาท โดยสมาชิกกลุ่ม มีรายได้ต่ำสุด 13,000 บาท สูงสุด 1,280,000 บาท โดยเฉลี่ย 235,890 บาท

1.2.6 จำนวนหุ้นในกลุ่ม สมาชิกกลุ่มร้อยละ 100 ไม่มีการลงหุ้นเพื่อบริหารจัดการกลุ่ม

1.2.7 ผลตอบแทนที่ได้รับจากการรวมกลุ่ม สมาชิกกลุ่มร้อยละ 100 ได้รับผลตอบแทนที่ไม่เป็นตัวเงิน เช่น ปัจจัยการผลิต (ปุ๋ยหมัก น้ำหมัก)

1.3 ปัจจัยด้านสังคม

ประกอบด้วย จำนวนกลุ่มที่เป็นสมาชิก สถานภาพภายในกลุ่ม ระยะเวลาการเป็นสมาชิก เหตุผลที่เข้าร่วมเป็นสมาชิก บุคคลที่ช่วยในการตัดสินใจเข้าเป็นสมาชิกกลุ่ม และการเข้าร่วมฝึกอบรม การวิเคราะห์ข้อมูลปรากฏผลดังตารางที่ 4.3

ตารางที่ 4.3 ปัจจัยด้านสังคมของสมาชิกกลุ่ม

n = 180

ปัจจัยด้านสังคม	จำนวน (คน)	ร้อยละ
1. จำนวนกลุ่มที่เป็นสมาชิก (กลุ่ม)		
1	46	25.6
2	56	31.1
3	38	21.1
4	29	16.1
5	7	3.9
6	4	2.2
Min. = 1 : Max. = 6 : Mean = 2.48 : S.D. = 1.26		
จำแนกตามกลุ่มที่เป็นสมาชิก		
กลุ่มเกษตรกร	111	61.7
กลุ่มแม่บ้านเกษตรกร	45	25.0
กลุ่มกองทุนหมู่บ้าน	127	70.6
กลุ่มลูกค้า ธ.ก.ส.	111	61.7
กลุ่มสหกรณ์การเกษตร	19	10.6
กลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิต	35	19.4
2. สถานภาพภายในกลุ่ม		
ไม่มีตำแหน่งเป็นกรรมการ (สมาชิก)	154	85.6
มีตำแหน่งเป็นกรรมการ	26	14.4
ประธาน	4	2.2
รองประธาน	4	2.2
เหรัญญิก	1	0.6
เลขานุการ	1	0.6
คณะกรรมการ	16	8.8
3. ระยะเวลาการเป็นสมาชิกกลุ่ม (ปี)		
6	142	78.9
8	38	21.1

ตารางที่ 4.3 (ต่อ)

n = 180

ปัจจัยด้านสังคม	จำนวน (คน)	ร้อยละ
4. เหตุผลที่เข้าร่วมเป็นสมาชิก*		
ต้องการลดต้นทุนการผลิต	161	89.4
ต้องการมีสุขภาพที่ดีขึ้น	144	80.0
ต้องการเพิ่มผลผลิต	107	59.4
ได้รับความรู้และข่าวสาร	74	41.1
5. บุคคลที่ช่วยในการตัดสินใจเข้าเป็นสมาชิกกลุ่ม *		
เจ้าหน้าที่พัฒนาที่ดิน	59	32.8
หมอดินอาสา	140	77.8
ผู้นำหมู่บ้าน	97	53.9
เพื่อนบ้าน	43	23.9
บุคคลในครอบครัว	29	16.1
ญาติพี่น้อง	15	8.3
6. การเข้าร่วมฝึกอบรม		
ไม่ได้เข้าร่วม	62	34.4
เข้าร่วม 1 ครั้ง	79	43.9
เข้าร่วม 2 ครั้ง	39	21.7

* ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ

จากตารางที่ 4.3 ปัจจัยด้านสังคมของสมาชิกกลุ่มเกษตรกรใช้สารอินทรีย์ลดใช้สารเคมีทางการเกษตร ตำบลจอมทอง อำเภอเมือง จังหวัดพิษณุโลก ผลจากการวิเคราะห์ปรากฏดังนี้

1.3.1 จำนวนกลุ่มที่เป็นสมาชิก สมาชิกกลุ่มหนึ่งในสาม (ร้อยละ 31.2) เป็นสมาชิกกลุ่มอื่น จำนวน 2 กลุ่ม รองลงมา ร้อยละ 25.6 เป็นสมาชิกกลุ่มอื่น จำนวน 1 กลุ่ม ร้อยละ 21.1 เป็นสมาชิกกลุ่ม จำนวน 3 กลุ่ม ร้อยละ 16.1 เป็นสมาชิกกลุ่มอื่น จำนวน 4 กลุ่ม ร้อยละ 3.9 เป็นสมาชิกกลุ่มอื่น จำนวน 5 กลุ่ม และ ร้อยละ 2.2 เป็นสมาชิกกลุ่มอื่น จำนวน 6 กลุ่ม พบว่ากลุ่มกองทุนหมู่บ้านได้รับความสนใจเข้าร่วมเป็นสมาชิกสูงสุด ร้อยละ 70.4 รองลงมา ร้อยละ 61.7 คือกลุ่มเกษตรกรและกลุ่มลูกค้า ธ.ก.ส.

1.3.2 สถานภาพภายในกลุ่ม สมาชิกกลุ่มส่วนใหญ่ (ร้อยละ 85.6) ไม่มีตำแหน่งเป็นกรรมการ (สมาชิก) และ ร้อยละ 14.4 มีตำแหน่งเป็นกรรมการ โดย ร้อยละ 8.8 เป็นคณะกรรมการ ร้อยละ 2.2 เป็นประธานและรองประธาน และ ร้อยละ 0.6 เป็นเหรัญญิกและเลขานุการ

1.3.3 ระยะเวลาการเป็นสมาชิกกลุ่ม สมาชิกกลุ่มมากกว่าสามในสี่ (ร้อยละ 78.9) เข้าเป็นสมาชิกกลุ่ม 6 ปี และ ร้อยละ 21.1 เป็นสมาชิกกลุ่ม 8 ปี

1.3.4 เหตุผลที่เข้าร่วมเป็นสมาชิก สมาชิกกลุ่มส่วนใหญ่ (ร้อยละ 89.4) เข้าร่วมเป็นสมาชิกเพราะต้องการลดต้นทุนการผลิต รองลงมา ร้อยละ 80.0 ต้องการมีสุขภาพที่ดี ร้อยละ 59.4 ต้องการเพิ่มผลผลิต และ ร้อยละ 41.1 ต้องการได้รับความรู้และข่าวสาร

1.3.5 บุคคลที่ช่วยในการตัดสินใจเข้าเป็นสมาชิกกลุ่ม สมาชิกกลุ่มมากกว่าสามในสี่ (ร้อยละ 77.8) ตัดสินใจเข้าเป็นสมาชิกกลุ่มเพราะหมอดินอาสา รองลงมา ร้อยละ 53.9 ตัดสินใจเข้าเป็นสมาชิกกลุ่มเพราะผู้นำหมู่บ้าน ร้อยละ 32.8 ตัดสินใจเข้าเป็นสมาชิกกลุ่มเพราะเจ้าหน้าที่พัฒนาที่ดิน ร้อยละ 23.9 ตัดสินใจเข้าเป็นสมาชิกกลุ่มเพราะเพื่อนบ้าน ร้อยละ 16.1 ตัดสินใจเข้าเป็นสมาชิกกลุ่มเพราะบุคคลในครอบครัว และร้อยละ 8.3 ตัดสินใจเข้าเป็นสมาชิกกลุ่มเพราะญาติพี่น้อง

1.3.6 การเข้าร่วมฝึกอบรม สมาชิกกลุ่มเกือบครึ่งหนึ่ง (ร้อยละ 43.9) ได้เข้าร่วมฝึกอบรม 1 ครั้ง รองลงมา ร้อยละ 34.4 ไม่เคยเข้าฝึกอบรม และ ร้อยละ 22.7 ได้เข้าร่วมฝึกอบรม 2 ครั้ง

1.4 ปัจจัยด้านอื่นๆ

ปัจจัยด้านอื่นๆ ประกอบด้วย สิ่งจูงใจ โครงสร้างของโอกาสหรือช่องทางในการเข้าร่วม อำนาจในการส่งเสริมกิจกรรมของการมีส่วนร่วม วัฒนธรรม และการได้รับความรู้จากเอกสารและการติดต่อสื่อสารกับเจ้าหน้าที่

ผู้วิจัยได้ใช้คำถามที่มีลักษณะประเมินค่าความคิดเห็น (rating scale) 5 ระดับ คือ ระดับความคิดเห็นต่อการมีส่วนร่วมในการดำเนินงานกลุ่มน้อยที่สุด ระดับความคิดเห็นต่อการมีส่วนร่วมในการดำเนินงานกลุ่มน้อย ระดับความคิดเห็นต่อการมีส่วนร่วมในการดำเนินงานกลุ่มปานกลางระดับความคิดเห็นต่อการมีส่วนร่วมในการดำเนินงานกลุ่มมาก และระดับความคิดเห็นต่อการมีส่วนร่วมในการดำเนินงานกลุ่มมากที่สุด แล้วนำคะแนนที่ได้มาหาค่าเฉลี่ย โดยมีเกณฑ์การประเมินดังนี้

ค่าเฉลี่ย 1.00 – 1.80 หมายถึง ระดับความคิดเห็นต่อการมีส่วนร่วมน้อยที่สุด

ค่าเฉลี่ย 1.81 – 2.60 หมายถึง ระดับความคิดเห็นต่อการมีส่วนร่วมน้อย

ค่าเฉลี่ย 2.61 – 3.40 หมายถึง ระดับความคิดเห็นต่อการมีส่วนร่วมปานกลาง

ค่าเฉลี่ย 3.41 – 4.20 หมายถึง ระดับความคิดเห็นต่อการมีส่วนร่วมมาก

ค่าเฉลี่ย 4.21 – 5.00 หมายถึง ระดับความคิดเห็นต่อการมีส่วนร่วมมากที่สุด

1.4.1 สิ่งูงใจ ได้แก่ สภาพพื้นที่เหมาะสม ที่ตั้งกลุ่มอยู่ใกล้ ถนนหนทางเข้าสู่

แปลงสะดวก ลดการใช้สารเคมีได้ ปรับปรุงบำรุงดินได้ ต้นทุนการผลิตต่ำ วัสดุหาง่ายในท้องถิ่น
วิธีการทำง่าย ได้รับความรู้ ได้รับปัจจัยการผลิตอย่างเพียงพอ เห็นตัวอย่างจากการใช้ รวมถึงบุคคล
ที่ชักชวนมีความน่าเชื่อถือ ดังตารางที่ 4.4

ตารางที่ 4.4 ระดับความคิดเห็นต่อการมีส่วนร่วมในการดำเนินงานกลุ่มด้านสิ่งูงใจ

n = 180

ปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วม	ไม่มีผล (0)	ระดับความคิดเห็นที่มีผลต่อการมีส่วนร่วม						ความ หมาย
		ในการดำเนินงานกลุ่ม						
		1	2	3	4	5	$\bar{X}$	
		จำนวน (ร้อยละ)	จำนวน (ร้อยละ)	จำนวน (ร้อยละ)	จำนวน (ร้อยละ)	จำนวน (ร้อยละ)	(S.D.)	
1. สภาพพื้นที่เหมาะสมกับ การใช้สารอินทรีย์	4 (2.2)	15 (8.4)	31 (17.2)	73 (40.6)	53 (29.4)	4 (2.2)	2.93 (1.04)	ปาน กลาง
2. ที่ตั้งกลุ่มอยู่ใกล้บ้าน สะดวกในการทำ กิจกรรม	5 (2.8)	9 (5.0)	27 (15.0)	72 (40.0)	56 (31.1)	11 (6.1)	3.10 (1.07)	ปาน กลาง
3. การมีถนนหนทางดี เข้า สู่แปลงสะดวก ไม่มี อุปสรรคต่อการใช้ สารอินทรีย์	4 (2.2)	12 (6.7)	25 (13.9)	68 (37.8)	57 (31.7)	14 (7.8)	3.13 (1.11)	ปาน กลาง
4. ความต้องการลดการใช้ สารเคมีที่เคยใช้เป็น ประจำ	2 (1.1)	12 (6.7)	29 (16.1)	61 (33.9)	60 (33.3)	16 (8.9)	3.18 (1.09)	ปาน กลาง
5. ความต้องการปรับปรุง บำรุงดิน	4 (2.2)	11 (6.1)	23 (12.8)	52 (29.1)	73 (40.8)	17 (9.5)	3.28 (1.13)	ปาน กลาง
6. การมีต้นทุนการผลิตต่ำ (ราคาถูก)	3 (1.7)	10 (5.6)	27 (15.0)	63 (35.0)	57 (31.7)	20 (11.1)	3.23 (1.11)	ปาน กลาง

ระดับความคิดเห็นที่มีผลต่อการมีส่วนร่วม								
ปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วม	ไม่มีผล	ในการดำเนินงานกลุ่ม						ความหมาย
	(0)	1	2	3	4	5	$\bar{X}$	
	จำนวน	จำนวน	จำนวน	จำนวน	จำนวน	จำนวน	(S.D.)	
	(ร้อยละ)	(ร้อยละ)	(ร้อยละ)	(ร้อยละ)	(ร้อยละ)	(ร้อยละ)		
7. วัสดุที่ใช้ในการผลิตสารอินทรีย์หาง่ายและมืออยู่อย่างเพียงพอในท้องถิ่น	3 (1.7)	10 (5.6)	30 (16.7)	64 (35.6)	54 (30.0)	19 (10.6)	3.18 (1.11)	ปานกลาง
8. วิธีการทำ (ปุ๋ยหมัก น้ำหมัก) ง่าย ใช้สะดวก	5 (2.8)	6 (3.4)	29 (16.2)	68 (38.0)	54 (30.2)	18 (10.1)	3.18 (1.10)	ปานกลาง
9. การได้รับความรู้เกี่ยวกับการผลิตและการใช้สารอินทรีย์อย่างเพียงพอ	5 (2.8)	10 (5.6)	30 (16.7)	72 (40.0)	49 (27.2)	14 (7.8)	3.07 (1.11)	ปานกลาง
10. การได้รับปัจจัยการผลิตอย่างเพียงพอ เช่น ถังหมัก กากน้ำตาล สารเร่งและวัสดุอื่นๆ ที่จำเป็น	5 (2.8)	7 (3.9)	44 (24.4)	69 (38.3)	41 (22.8)	14 (7.8)	2.98 (1.09)	ปานกลาง
11. การเห็นตัวอย่างจากคนที่ใช้สารอินทรีย์แล้วได้ผลดี (สุขภาพดี ผลผลิตดี กำไรดี รายได้เพิ่มขึ้น)	3 (1.7)	9 (5.0)	31 (17.2)	70 (38.9)	49 (27.2)	18 (10.0)	3.15 (1.09)	ปานกลาง
12. คนที่ชักชวนเข้าร่วมมีความน่าเชื่อถือ	5 (2.8)	8 (4.5)	27 (15.1)	73 (40.8)	54 (30.2)	13 (7.3)	3.15 (1.08)	ปานกลาง
เฉลี่ยรวม							3.13 (0.95)	ปานกลาง

n = 180

จากตารางที่ 4.4 ระดับความคิดเห็นต่อการมีส่วนร่วมในการดำเนินงานกลุ่มด้าน สิ่งจูงใจของสมาชิกกลุ่มเกษตรกรใช้สารอินทรีย์ลดใช้สารเคมีทางการเกษตร ตำบลจอมทอง อำเภอ เมือง จังหวัดพิษณุโลก ผลจากการวิเคราะห์ปรากฏดังนี้

ในภาพรวมสมาชิกกลุ่มมีระดับความคิดเห็นต่อการมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน กลุ่มด้านสิ่งจูงใจอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.13$, S.D.= 0.95) เมื่อพิจารณารายละเอียดในแต่ละ ประเด็น พบว่า สมาชิกกลุ่มมีระดับความคิดเห็นต่อการมีส่วนร่วมในการดำเนินงานกลุ่มด้าน สิ่งจูงใจทั้ง 12 ประเด็น อยู่ในระดับปานกลาง โดยเรียงตามลำดับจากค่าเฉลี่ยจากค่ามากไปน้อยได้ ดังนี้ ความต้องการปรับปรุงบำรุงดิน ($\bar{X} = 3.28$, S.D.= 1.13) การมีต้นทุนการผลิตต่ำ ($\bar{X} = 3.23$, S.D.= 1.11) ความต้องการลดการใช้สารเคมีที่เคยใช้ประจำ ($\bar{X} = 3.18$, S.D.= 1.09) วิธีการทำ (ปุ๋ยหมัก น้ำหมัก) ง่าย ใช้สะดวก ($\bar{X} = 3.18$, S.D.= 1.10) วัสดุที่ใช้ในการผลิตหาง่าย และมีอยู่อย่าง เพียงพอในท้องถิ่น ($\bar{X} = 3.18$, S.D.= 1.11) การเห็นตัวอย่างจากคนที่ใช้สารอินทรีย์แล้วได้ผลดี เช่น สุขภาพดี ผลผลิตดี กำไรดี รายได้เพิ่มขึ้น ($\bar{X} = 3.15$, S.D.= 1.09) การมีถนนหนทางดี เข้าสู่ แปลงสะดวก ไม่เป็นอุปสรรคต่อการใช้สารอินทรีย์ ($\bar{X} = 3.13$, S.D.= 1.11) ผู้ที่ชักชวนเข้าร่วมมี ความน่าเชื่อถือ ($\bar{X} = 3.12$, S.D.= 1.08) การมีที่ตั้งกลุ่มอยู่ใกล้บ้าน สะดวกในการรวมกลุ่มทำ กิจกรรม ($\bar{X} = 3.10$, S.D.= 1.07) การได้รับความรู้เกี่ยวกับการผลิตและการใช้สารอินทรีย์อย่าง เพียงพอ ($\bar{X} = 3.07$, S.D.= 1.11) การได้รับปัจจัยการผลิตอย่างเพียงพอ เช่น ถังหมัก กากน้ำตาล สารเร่ง และวัสดุอื่นๆ ที่จำเป็น ($\bar{X} = 2.98$, S.D.= 1.09) และการมีสภาพพื้นที่เกษตรที่เหมาะสมกับ การใช้สารอินทรีย์ ($\bar{X} = 2.93$, S.D.= 1.04)

1.4.2 โครงสร้างของโอกาสหรือช่องทางในการเข้าร่วม ได้แก่ การใช้สารอินทรีย์ เป็นประโยชน์ต่อตนเอง เป็นทางเลือกใหม่ ภาครัฐสนับสนุนปัจจัยการผลิตให้ก่อน เปิดโอกาสให้ กลุ่มได้ร่วมกันบริหารงานกันเอง สามารถขอสนับสนุนงบประมาณจากหน่วยงานได้ รวบรวม แนวคิดและสร้างความสามัคคี เป็นช่องทางในการแลกเปลี่ยนการดำเนินงานด้านการเกษตร และกลุ่ม สามารถพัฒนาต่อยอดไปสู่ระบบเกษตรอินทรีย์ได้ ดังตารางที่ 4.5

ตารางที่ 4.5 ระดับความคิดเห็นต่อการมีส่วนร่วมในการดำเนินงานกลุ่มด้านโครงสร้างของโอกาสหรือช่องทางในการเข้าร่วม

n = 180

ปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วม	ระดับความคิดเห็นที่มีผลต่อการมีส่วนร่วม							ความหมาย
	ไม่มีผล (0)	ในการดำเนินงานกลุ่ม						
		1	2	3	4	5	$\bar{X}$	
		จำนวน (ร้อยละ)	จำนวน (ร้อยละ)	จำนวน (ร้อยละ)	จำนวน (ร้อยละ)	จำนวน (ร้อยละ)	(S.D.)	
1. การใช้สารอินทรีย์มีประโยชน์ต่อตนเอง	3 (1.7)	12 (6.7)	27 (15.0)	55 (30.6)	66 (36.7)	17 (9.4)	3.22 (1.13)	ปานกลาง
2. การใช้สารอินทรีย์ น่าจะเป็นทางเลือกใหม่ในการทำการเกษตรในยุคปัจจุบัน	3 (1.7)	9 (5.0)	30 (16.7)	61 (33.9)	56 (31.1)	21 (11.7)	3.23 (1.12)	ปานกลาง
3. โครงการนี้เป็นโครงการที่ดีมีประโยชน์ต่อเกษตรกรโดยภาครัฐสนับสนุนปัจจัยให้ก่อนเห็นผลดีแล้วค่อยทำตาม	3 (1.7)	11 (6.1)	27 (15.0)	69 (38.8)	50 (27.8)	20 (11.1)	3.18 (1.11)	ปานกลาง
4. โครงการนี้เป็นโครงการที่ดีเปิดโอกาสให้กลุ่มได้ร่วมกันบริหารงานกันเองโดยมีเจ้าหน้าที่เป็นที่ปรึกษา	3 (1.7)	9 (5.0)	27 (15.0)	68 (37.8)	54 (30.0)	19 (10.6)	3.21 (1.09)	ปานกลาง
5. หากกลุ่มเข้มแข็งจะสามารถขอสนับสนุนงบประมาณจากหน่วยงานอื่นเพิ่มเติมได้	5 (2.8)	12 (6.7)	27 (15.0)	65 (36.1)	53 (29.4)	18 (10.0)	3.13 (1.16)	ปานกลาง
6. เป็นช่องทางในการรวบรวมคนที่มีแนวคิดเหมือนกัน และสร้างความสามัคคีภายในกลุ่ม	4 (2.2)	14 (7.8)	33 (18.3)	55 (30.6)	53 (29.4)	21 (11.7)	3.12 (1.20)	ปานกลาง

ตารางที่ 4.5 (ต่อ)

n = 180

ปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วม	ระดับความคิดเห็นที่มีผลต่อการมีส่วนร่วม							ความ หมาย
	ไม่มีผล (0)	ในการดำเนินงานกลุ่ม						
		1	2	3	4	5	$\bar{X}$ (S.D.)	
		จำนวน (ร้อยละ)	จำนวน (ร้อยละ)	จำนวน (ร้อยละ)	จำนวน (ร้อยละ)	จำนวน (ร้อยละ)		
7. เป็นช่องทางในการแลกเปลี่ยนประสบการณ์ด้านการเกษตรระหว่างเพื่อนสมาชิก เป็นการเรียนรู้จากเรื่องจริงที่ใกล้ตัว	5 (2.8)	12 (6.7)	32 (17.8)	63 (35.0)	50 (27.7)	18 (10.1)	3.08 (1.10)	ปาน กลาง
8. คิดว่ากลุ่มที่ตั้งขึ้นสามารถพัฒนาต่อยอดไปสู่ระบบเกษตรอินทรีย์ได้	5 (2.8)	11 (6.1)	29 (16.1)	64 (35.6)	53 (29.4)	18 (10.0)	3.13 (1.15)	ปาน กลาง
เฉลี่ยรวม							3.16 (1.04)	ปาน กลาง

จากตารางที่ 4.5 ระดับความคิดเห็นต่อการมีส่วนร่วมในการดำเนินงานกลุ่มด้านโครงสร้างของโอกาสหรือช่องทางในการเข้าร่วมของสมาชิกกลุ่มเกษตรกรใช้สารอินทรีย์ลดใช้สารเคมีทางการเกษตร ตำบลจอมทอง อำเภอเมือง จังหวัดพิษณุโลก ผลจากการวิเคราะห์ปรากฏดังนี้

ในภาพรวมสมาชิกกลุ่มมีระดับความคิดเห็นต่อการมีส่วนร่วมในการดำเนินงานกลุ่มด้านโครงสร้างของโอกาสหรือช่องทางในการเข้าร่วมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.16$, S.D.= 1.04) เมื่อพิจารณารายละเอียดในแต่ละประเด็น พบว่า สมาชิกกลุ่มมีระดับความคิดเห็นต่อการมีส่วนร่วมในการดำเนินงานกลุ่มด้านโครงสร้างของโอกาสหรือช่องทางในการเข้าร่วมทั้ง 8 ประเด็นอยู่ในระดับปานกลาง โดยเรียงตามลำดับจากค่าเฉลี่ยจากค่ามากไปน้อยได้ดังนี้ การใช้สารอินทรีย์น่าจะเป็นทางเลือกใหม่ในการทำเกษตรในยุคปัจจุบัน ($\bar{X} = 3.23$, S.D.= 1.12) การใช้สารอินทรีย์เป็นประโยชน์ ($\bar{X} = 3.22$, S.D.= 1.13) โครงการนี้เป็นโครงการที่ดี เปิดโอกาสให้กลุ่มได้ร่วมกันบริหารงานกันเอง โดยมีเจ้าหน้าที่เป็นที่ปรึกษา ($\bar{X} = 3.21$, S.D.= 1.09) โครงการนี้เป็น

โครงการที่ดี มีประโยชน์ต่อเกษตรกร โดยภาครัฐสนับสนุนปัจจัยให้ก่อน เห็นผลดีแล้วค่อยทำตาม ($\bar{X} = 3.18$, S.D.= 1.11) คิดว่ากลุ่มที่ตั้งขึ้นสามารถพัฒนาต่อยอดไปสู่ระบบเกษตรอินทรีย์ได้ ($\bar{X} = 3.13$, S.D.= 1.15) หากกลุ่มเข้มแข็งจะสามารถขอสนับสนุนงบประมาณจากหน่วยงานอื่นเพิ่มเติมได้ ($\bar{X} = 3.13$, S.D.= 1.16) เป็นช่องทางในการรวบรวมคนที่มีแนวคิดเหมือนกัน และสร้างความสามัคคีภายในกลุ่ม ($\bar{X} = 3.12$, S.D.= 1.20) และเป็นช่องทางในการแลกเปลี่ยนประสบการณ์ด้านการเกษตรระหว่างเพื่อนสมาชิก ซึ่งเป็นการเรียนรู้จากเรื่องจริงที่ใกล้ตัว ($\bar{X} = 3.08$, S.D.= 1.17)

1.4.3 อำนาจในการส่งเสริมกิจกรรมของการมีส่วนร่วม ได้แก่ สมาชิกกลุ่ม

สามารถกำหนดเป้าหมายการผลิตสารอินทรีย์ และสามารถบริหารจัดการให้สอดคล้องกับสภาพพื้นที่และความต้องการกลุ่มได้ด้วยตนเอง ดังตารางที่ 4.6

ตารางที่ 4.6 ระดับความคิดเห็นต่อการมีส่วนร่วมในการดำเนินงานกลุ่มด้านอำนาจในการส่งเสริมกิจกรรมของการมีส่วนร่วม

n = 180

ปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วม	ระดับความคิดเห็นที่มีผลต่อการมีส่วนร่วม						$\bar{X}$ (S.D.)	ความ หมาย
	ไม่มีผล (0)	ในการดำเนินงานกลุ่ม						
		1	2	3	4	5		
		จำนวน (ร้อยละ)	จำนวน (ร้อยละ)	จำนวน (ร้อยละ)	จำนวน (ร้อยละ)	จำนวน (ร้อยละ)		
1. กลุ่มสามารถกำหนดเป้าหมายการผลิตสารอินทรีย์ภายในกลุ่มได้ด้วยตนเอง	4 (2.2)	15 (8.3)	30 (16.7)	73 (40.6)	47 (26.1)	11 (6.1)	2.98 (1.10)	ปาน กลาง
2. กลุ่มสามารถบริหารจัดการให้สอดคล้องกับสภาพพื้นที่และความต้องการกลุ่มได้ด้วยตนเอง	4 (2.2)	10 (5.6)	37 (20.7)	74 (41.3)	37 (20.7)	10 (5.6)	2.97 (1.07)	ปาน กลาง
เฉลี่ยรวม							2.98 (1.04)	ปาน กลาง

จากตารางที่ 4.6 ระดับความคิดเห็นต่อการมีส่วนร่วมในการดำเนินงานกลุ่มด้านอำนาจในการส่งเสริมกิจกรรมของการมีส่วนร่วมของสมาชิกกลุ่มเกษตรกรใช้สารอินทรีย์ลดใช้

สารเคมีทางการเกษตร ตำบลจอมทอง อำเภอเมือง จังหวัดพิษณุโลก ผลจากการวิเคราะห์ปรากฏดังนี้

ในภาพรวมสมาชิกกลุ่มมีระดับความคิดเห็นต่อการมีส่วนร่วมในการดำเนินงานกลุ่มด้านอำนาจในการส่งเสริมกิจกรรมของการมีส่วนร่วมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 2.98$, S.D.= 1.04) เมื่อพิจารณารายละเอียดในแต่ละประเด็น พบว่า สมาชิกกลุ่มมีระดับความคิดเห็นต่อการมีส่วนร่วมในการดำเนินงานกลุ่มด้านอำนาจในการส่งเสริมกิจกรรมของการมีส่วนร่วมทั้ง 2 ประเด็นอยู่ในระดับปานกลาง โดยเรียงตามลำดับจากค่าเฉลี่ยจากค่ามากไปน้อยได้ดังนี้ กลุ่มสามารถกำหนดเป้าหมายการผลิตสารอินทรีย์ภายในกลุ่มได้ด้วยตนเอง ($\bar{X} = 2.98$, S.D.= 1.10) และกลุ่มสามารถบริหารจัดการให้สอดคล้องกับสภาพพื้นที่และความต้องการกลุ่มได้ด้วยตนเอง ($\bar{X} = 2.97$, S.D.= 1.07)

1.4.4 วัฒนธรรม ได้แก่ การผลิตและการใช้สารอินทรีย์ลดใช้สารเคมีทางการเกษตรจะไม่ส่งผลกระทบต่อวิถีชีวิต ไม่ขัดต่อขนบธรรมเนียมประเพณีในชุมชน และไม่ขัดต่อหลักศีลธรรม ดังตารางที่ 4.7

ตารางที่ 4.7 ระดับความคิดเห็นต่อการมีส่วนร่วมในการดำเนินงานกลุ่มด้านวัฒนธรรม

n = 180

ปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วม	ระดับความคิดเห็นที่มีผลต่อการมีส่วนร่วม						ความหมาย	
	ไม่มีผล (0)	ในการดำเนินงานกลุ่ม						
		1	2	3	4	5		
		จำนวน	จำนวน	จำนวน	จำนวน	จำนวน		
		(ร้อยละ)	(ร้อยละ)	(ร้อยละ)	(ร้อยละ)	(ร้อยละ)		
1. การผลิตและการใช้สารอินทรีย์ลดใช้สารเคมีทางการเกษตรจะไม่ส่งผลกระทบต่อวิถีการดำเนินชีวิต	10 (6.7)	16 (8.9)	27 (15.0)	55 (30.6)	53 (29.4)	17 (9.4)	2.96 (1.34)	ปานกลาง
2. การผลิตและการใช้สารอินทรีย์ลดใช้สารเคมีทางการเกษตรจะไม่ขัดต่อขนบธรรมเนียมประเพณีในชุมชน	16 (8.9)	13 (7.2)	26 (14.5)	55 (30.6)	51 (28.3)	19 (10.5)	2.94 (1.39)	ปานกลาง

ตารางที่ 4.7 (ต่อ)

n = 180

ปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วม	ระดับความคิดเห็นที่มีผลต่อการมีส่วนร่วม							ความหมาย
	ไม่มีผล (0)	ในการดำเนินงานกลุ่ม						
		1	2	3	4	5	$\bar{X}$ (S.D.)	
		จำนวน	จำนวน	จำนวน	จำนวน	จำนวน		
		(ร้อยละ)	(ร้อยละ)	(ร้อยละ)	(ร้อยละ)	(ร้อยละ)		
3. การผลิตและการใช้สารอินทรีย์คใช้	17 (9.4)	12 (6.7)	28 (15.6)	49 (27.2)	55 (30.6)	19 (10.5)	2.94 (1.42)	ปานกลาง
สารเคมีทางการเกษตรจะไม่ขัดต่อหลักศีลธรรม								
เฉลี่ยรวม							2.95 (1.35)	ปานกลาง

จากตารางที่ 4.7 ระดับความคิดเห็นต่อการมีส่วนร่วมในการดำเนินงานกลุ่มด้านวัฒนธรรมของสมาชิกกลุ่มเกษตรกรใช้สารอินทรีย์คใช้สารเคมีทางการเกษตร ตำบลจอมทอง อำเภอเมือง จังหวัดพิษณุโลก ผลจากการวิเคราะห์ปรากฏดังนี้

ในภาพรวมสมาชิกกลุ่มมีระดับความคิดเห็นต่อการมีส่วนร่วมในการดำเนินงานกลุ่มด้านวัฒนธรรมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 2.95$, S.D.= 1.35) เมื่อพิจารณารายละเอียดในแต่ละประเด็น พบว่า สมาชิกกลุ่มมีระดับความคิดเห็นต่อการมีส่วนร่วมในการดำเนินงานกลุ่มด้านวัฒนธรรมทั้ง 3 ประเด็น อยู่ในระดับปานกลาง โดยเรียงตามลำดับจากค่าเฉลี่ยจากค่ามากไปน้อยได้ดังนี้ การผลิตและการใช้สารอินทรีย์คใช้สารเคมีทางการเกษตรจะไม่ส่งผลกระทบต่อวิถีการดำเนินชีวิต ($\bar{X} = 2.96$, S.D.= 1.34) การผลิตและการใช้สารอินทรีย์คใช้สารเคมีทางการเกษตรจะไม่ขัดต่อขนบธรรมเนียม ประเพณีในชุมชน ($\bar{X} = 2.94$, S.D.= 1.39) และการผลิตการใช้สารอินทรีย์คใช้สารเคมีทางการเกษตรจะไม่ขัดต่อหลักศีลธรรม ($\bar{X} = 2.94$, S.D.= 1.42)

1.4.5 การได้รับเอกสารและการติดต่อกับเจ้าหน้าที่ ได้แก่ การได้รับเอกสารการผลิตและการใช้สารอินทรีย์คใช้สารเคมีทางการเกษตรอย่างเพียงพอ และการติดต่อประสานงานกับเจ้าหน้าที่พัฒนาที่ดินสะดวกและเป็นกันเอง

ตารางที่ 4.8 ระดับความคิดเห็นต่อการมีส่วนร่วมในการดำเนินงานกลุ่มด้านการได้รับเอกสารและการติดต่อกับเจ้าหน้าที่

n = 180

ปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วม	ไม่มีผล (0)	ระดับความคิดเห็นที่มีผลต่อการมีส่วนร่วม ในการดำเนินงานกลุ่ม					$\bar{X}$ (S.D.)	ความ หมาย
		1	2	3	4	5		
		จำนวน	จำนวน	จำนวน	จำนวน	จำนวน		
		(ร้อยละ)	(ร้อยละ)	(ร้อยละ)	(ร้อยละ)	(ร้อยละ)		
1. การได้รับเอกสารการ ผลิตและการใช้ สารอินทรีย์คใช้ สารเคมีทางการเกษตร อย่างเพียงพอ	8 (4.4)	18 (10.1)	30 (16.7)	69 (38.4)	42 (23.2)	13 (7.2)	2.88 (1.22)	ปาน กลาง
2. การติดต่อประสานงาน กับเจ้าหน้าที่พัฒนาที่ดิน สะดวก และเป็นกันเอง	8 (4.4)	12 (6.7)	35 (19.4)	69 (38.4)	39 (21.7)	17 (9.4)	2.94 (1.21)	ปาน กลาง
เฉลี่ยรวม							2.91 (1.17)	ปาน กลาง

จากตารางที่ 4.8 ระดับความคิดเห็นต่อการมีส่วนร่วมในการดำเนินงานกลุ่มด้านการได้รับเอกสารและติดต่อกับเจ้าหน้าที่ของสมาชิกกลุ่มเกษตรกรใช้สารอินทรีย์คใช้สารเคมีทางการเกษตร ตำบลจอมทอง อำเภอเมือง จังหวัดพิษณุโลก ผลจากการวิเคราะห์ปรากฏดังนี้

ในภาพรวมเกษตรกรมีระดับความคิดเห็นต่อการมีส่วนร่วมในการดำเนินงานกลุ่มด้านการได้รับเอกสารและติดต่อกับเจ้าหน้าที่อยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 2.91$, S.D.= 1.17) เมื่อพิจารณารายละเอียดในแต่ละประเด็น พบว่า เกษตรกรมีระดับความคิดเห็นต่อการมีส่วนร่วมในการดำเนินงานกลุ่มด้านการได้รับเอกสารและติดต่อกับเจ้าหน้าที่ทั้ง 2 ประเด็น อยู่ในระดับปานกลางเรียงตามลำดับจากค่าเฉลี่ยจากค่ามากไปน้อยได้ดังนี้ การติดต่อประสานงานกับเจ้าหน้าที่พัฒนาที่ดิน สะดวก และเป็นกันเอง ($\bar{X} = 2.94$, S.D.= 1.21) และการได้รับเอกสารการผลิตและการใช้สารอินทรีย์คใช้สารเคมีทางการเกษตรอย่างเพียงพอ ($\bar{X} = 2.88$, S.D.= 1.22)

2. ระดับการมีส่วนร่วมในการดำเนินงานของสมาชิกกลุ่ม

ผู้วิจัยได้ศึกษาระดับการมีส่วนร่วมในการดำเนินงานของสมาชิกกลุ่มเกษตรกรใช้สารอินทรีย์คดใช้สารเคมีทางการเกษตร ตำบลจอมทอง อำเภอเมือง จังหวัดพิษณุโลก ตามกระบวนการมีส่วนร่วม 4 ขั้นตอน โดยใช้คำถามที่มีลักษณะประเมินค่า (rating scale) 5 ระดับ คือ ระดับการมีส่วนร่วมน้อยที่สุด ระดับการมีส่วนร่วมน้อย ระดับการมีส่วนร่วมปานกลาง ระดับการมีส่วนร่วมมาก และระดับการมีส่วนร่วมมากที่สุด แล้วนำคะแนนที่ได้มาหาค่าเฉลี่ย โดยมีเกณฑ์การประเมินดังนี้

ค่าเฉลี่ย 1.00 – 1.80 หมายถึง ระดับการมีส่วนร่วมน้อยที่สุด

ค่าเฉลี่ย 1.81 – 2.60 หมายถึง ระดับการมีส่วนร่วมน้อย

ค่าเฉลี่ย 2.61 – 3.40 หมายถึง ระดับการมีส่วนร่วมปานกลาง

ค่าเฉลี่ย 3.41 – 4.20 หมายถึง ระดับการมีส่วนร่วมมาก

ค่าเฉลี่ย 4.21 – 5.00 หมายถึง ระดับการมีส่วนร่วมมากที่สุด

การวิเคราะห์ข้อมูลระดับการมีส่วนร่วมในการดำเนินงานของสมาชิกกลุ่มเกษตรกรใช้สารอินทรีย์คดใช้สารเคมีทางการเกษตร ประกอบด้วยลักษณะสำคัญ 4 ประการ ดังนี้

2.1 ระดับการมีส่วนร่วมในการค้นหาปัญหาและสาเหตุของปัญหาในกลุ่ม

การมีส่วนร่วมในการค้นหาปัญหาและสาเหตุของปัญหาในกลุ่ม ประกอบด้วย การประชุมค้นหาปัญหา การจัดลำดับความสำคัญของปัญหา การหาสาเหตุของปัญหา และการเสนอแนวทางการแก้ปัญหา ดังตารางที่ 4.9

ตารางที่ 4.9 ระดับการมีส่วนร่วมในการค้นหาปัญหาและสาเหตุของปัญหาในกลุ่ม

n = 180

ลักษณะการมีส่วนร่วม	ไม่มีส่วนร่วม (0) จำนวน (ร้อยละ)	ระดับการมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน					$\bar{X}$ (S.D.)	ความหมาย
		1	2	3	4	5		
		จำนวน (ร้อยละ)	จำนวน (ร้อยละ)	จำนวน (ร้อยละ)	จำนวน (ร้อยละ)	จำนวน (ร้อยละ)		
1. มีส่วนร่วมประชุมค้นหาปัญหาในกลุ่ม	9 (5.0)	18 (10.0)	31 (17.2)	82 (45.6)	35 (19.4)	5 (2.8)	2.74 (1.12)	ปานกลาง
2. มีส่วนร่วมประชุมจัดลำดับความสำคัญของปัญหา	6 (3.3)	21 (11.6)	34 (18.8)	81 (45.2)	35 (19.4)	3 (1.7)	2.71 (1.07)	ปานกลาง

ตารางที่ 4.9 (ต่อ)

n = 180

ลักษณะการมีส่วนร่วม	ไม่มี ส่วน ร่วม (0) จำนวน (ร้อยละ)	ระดับการมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน					$\bar{X}$ (S.D.)	ความ หมาย
		1	2	3	4	5		
		จำนวน (ร้อยละ)	จำนวน (ร้อยละ)	จำนวน (ร้อยละ)	จำนวน (ร้อยละ)	จำนวน (ร้อยละ)		
3. มีส่วนร่วมประชุมหา สาเหตุของปัญหาใน กลุ่ม	7 (3.9)	21 (11.7)	28 (15.5)	77 (42.7)	44 (24.5)	3 (1.7)	2.77 (1.11)	ปาน กลาง
4. มีส่วนร่วมประชุมเสนอ แนวทางแก้ปัญหาใน กลุ่ม	8 (4.4)	15 (8.3)	29 (16.1)	72 (40.0)	52 (29.0)	4 (2.2)	2.87 (1.12)	ปาน กลาง
เฉลี่ยรวม							2.78 (1.01)	ปาน กลาง

จากตารางที่ 4.9 ระดับการมีส่วนร่วมในการค้นหาปัญหาและสาเหตุของปัญหาในกลุ่มของสมาชิกกลุ่มเกษตรกรใช้สารอินทรีย์ลดใช้สารเคมีทางการเกษตร ตำบลจอมทอง อำเภอเมือง จังหวัดพิษณุโลก ผลจากการวิเคราะห์ปรากฏดังนี้

ในภาพรวมสมาชิกกลุ่มมีระดับการมีส่วนร่วมในการค้นหาปัญหาและสาเหตุของปัญหาอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X}=2.78$, S.D.=1.01) เมื่อพิจารณารายละเอียดในแต่ละประเด็นพบว่า สมาชิกกลุ่มมีระดับการมีส่วนร่วมในการค้นหาปัญหาและสาเหตุของปัญหาทั้ง 4 ประเด็นอยู่ในระดับปานกลาง โดยเรียงตามลำดับจากค่าเฉลี่ยจากค่ามากไปน้อยได้ดังนี้ มีส่วนร่วมประชุมหาสาเหตุของปัญหาในกลุ่ม ($\bar{X}=2.95$, S.D.=2.58) มีส่วนร่วมประชุมเสนอแนวทางแก้ปัญหาในกลุ่ม ($\bar{X}=2.87$, S.D.=1.12) มีส่วนร่วมประชุมค้นหาปัญหาในกลุ่ม ($\bar{X}=2.74$, S.D.=1.12) และมีส่วนร่วมประชุมจัดลำดับความสำคัญของปัญหา ($\bar{X}=2.72$, S.D.=1.06)

2.2 ระดับการมีส่วนร่วมในการวางแผนดำเนินงาน

ระดับการมีส่วนร่วมในการวางแผนดำเนินงาน ประกอบด้วย การวางแผนดำเนินกิจกรรม และวางแผนบริหารจัดการกลุ่ม ดังตารางที่ 4.10

ตารางที่ 4.10 ระดับการมีส่วนร่วมในการวางแผนดำเนินงาน

n = 180

ลักษณะการมีส่วนร่วม	ไม่มี	ระดับการมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน					$\bar{X}$ (S.D.)	ความ หมาย
	ส่วน ร่วม (0) จำนวน (ร้อยละ)	1	2	3	4	5		
		จำนวน	จำนวน	จำนวน	จำนวน	จำนวน		
		(ร้อยละ)	(ร้อยละ)	(ร้อยละ)	(ร้อยละ)	(ร้อยละ)		
1. มีส่วนร่วมในการวางแผนดำเนินกิจกรรม								
1.1 มีส่วนร่วมตัดสินใจ เลือกวิธีการใช้ สารอินทรีย์เพื่อลด ใช้สารเคมีทาง การเกษตร	12 (6.7)	15 (8.3)	36 (20.0)	73 (40.5)	41 (22.8)	3 (1.7)	2.69 (1.16)	ปาน กลาง
1.2 มีส่วนร่วมวางแผน ผลิตสารอินทรีย์	11 (6.1)	15 (8.3)	38 (21.1)	69 (38.5)	43 (23.8)	4 (2.2)	2.72 (1.16)	ปาน กลาง
1.3 มีส่วนร่วมกำหนด วัตถุประสงค์การ ผลิตสารอินทรีย์	12 (6.7)	18 (10.3)	42 (23.3)	60 (33.3)	46 (25.6)	2 (1.1)	2.66 (1.18)	ปาน กลาง
1.4 มีส่วนร่วมเสนอ วิธีการผลิต สารอินทรีย์	11 (6.1)	16 (8.9)	40 (22.2)	62 (34.4)	48 (26.7)	3 (1.7)	2.73 (1.16)	ปาน กลาง
1.5 มีส่วนร่วมเสนอ แนวทางการดำเนิน งานผลิตสารอินทรีย์	12 (6.7)	18 (10.0)	39 (21.7)	59 (32.7)	48 (26.7)	4 (2.2)	2.69 (1.22)	ปาน กลาง
1.6 มีส่วนร่วมจัดหา ทรัพยากรเพื่อผลิต สารอินทรีย์	11 (6.1)	19 (10.6)	33 (18.3)	68 (37.8)	45 (25.0)	4 (2.2)	2.72 (1.19)	ปาน กลาง
2. มีส่วนร่วมในการบริหารจัดการกลุ่ม								
2.1 มีส่วนร่วมกำหนด วิธีการเข้าร่วมเป็น สมาชิกกลุ่ม	10 (5.6)	18 (10.0)	41 (22.8)	70 (38.8)	39 (21.7)	2 (1.1)	2.64 (1.13)	ปาน กลาง

ตารางที่ 4.10 (ต่อ)

n = 180

ลักษณะการมีส่วนร่วม	ไม่มี ส่วน ร่วม (0) จำนวน (ร้อยละ)	ระดับการมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน					$\bar{X}$ (S.D.)	ความ หมาย
		1 จำนวน (ร้อยละ)	2 จำนวน (ร้อยละ)	3 จำนวน (ร้อยละ)	4 จำนวน (ร้อยละ)	5 จำนวน (ร้อยละ)		
2.2 มีส่วนร่วมกำหนด คุณสมบัติบุคคลใน การเข้าร่วมเป็น สมาชิกกลุ่ม	14 (7.8)	16 (8.9)	44 (24.4)	68 (37.8)	35 (19.4)	3 (1.7)	2.57 (1.18)	น้อย
2.3 มีส่วนร่วมคัดเลือก คณะกรรมการบริหาร กลุ่ม	15 (8.3)	15 (8.3)	37 (20.5)	72 (40.2)	39 (21.6)	2 (1.1)	2.63 (1.17)	ปาน กลาง
2.4 มีส่วนร่วมกำหนดกฎ ระเบียบข้อบังคับ ภายในกลุ่ม	18 (10.0)	16 (8.9)	41 (22.8)	67 (37.2)	34 (18.9)	4 (2.2)	2.53 (1.24)	น้อย
2.5 มีส่วนร่วมกำหนด ช่วงเวลาทำกิจกรรม กลุ่ม	17 (9.4)	17 (9.4)	34 (18.9)	80 (44.5)	29 (16.1)	3 (1.7)	2.56 (1.17)	น้อย
2.6 ร่วมเป็น คณะกรรมการบริหาร กลุ่ม	21 (11.7)	16 (8.9)	39 (21.7)	64 (35.5)	38 (21.1)	2 (1.1)	2.51 (1.27)	น้อย
เฉลี่ยรวม							2.64 (1.05)	ปาน กลาง

จากตารางที่ 4.10 ระดับการมีส่วนร่วมในการวางแผนดำเนินงานของสมาชิกกลุ่ม
เกษตรกรใช้สารอินทรีย์ลดใช้สารเคมีทางการเกษตร ตำบลจอมทอง อำเภอเมือง จังหวัดพิษณุโลก
ผลจากการวิเคราะห์ปรากฏดังนี้

ในภาพรวมสมาชิกกลุ่มมีระดับการมีส่วนร่วมในการวางแผนดำเนินงานอยู่ใน
ระดับปานกลาง ($\bar{X} = 2.64$, S.D.= 1.05) เมื่อพิจารณารายละเอียดในแต่ละประเด็น พบว่า สมาชิก
กลุ่มมีระดับการมีส่วนร่วมในการวางแผนดำเนินงานทั้ง 12 ประเด็น มี 8 ประเด็นอยู่ในระดับ
ปานกลาง โดยเรียงตามลำดับจากค่าเฉลี่ยจากค่ามากไปน้อยได้ดังนี้ มีส่วนร่วมในการเสนอวิธีการ

ผลิตสารอินทรีย์ ($\bar{X} = 2.73$, S.D.= 1.16) มีส่วนร่วมในการวางแผนการผลิตสารอินทรีย์ ($\bar{X} = 2.72$, S.D.= 1.16) มีส่วนร่วมในการจัดหาทรัพยากรผลิตสารอินทรีย์ ($\bar{X} = 2.72$, S.D.= 1.19) มีส่วนร่วมในการตัดสินใจเลือกวิธีการใช้สารอินทรีย์ ($\bar{X} = 2.69$, S.D.= 1.16) มีส่วนร่วมในการเสนอแนวทางการดำเนินงาน ($\bar{X} = 2.72$, S.D.= 1.22) มีส่วนร่วมในการกำหนดวัตถุประสงค์การผลิตสารอินทรีย์ ($\bar{X} = 2.66$, S.D.= 1.18) มีส่วนร่วมในการกำหนดวิธีการเข้าร่วมเป็นสมาชิกกลุ่ม ($\bar{X} = 2.64$, S.D.= 1.13) และมีส่วนร่วมในคัดเลือกคณะกรรมการบริหารกลุ่ม ($\bar{X} = 2.63$, S.D.= 1.17) สำหรับอีก 4 ประเด็นอยู่ในระดับน้อย โดยเรียงตามลำดับจากค่าเฉลี่ยจากค่ามากไปน้อยได้ดังนี้ มีส่วนร่วมในการกำหนดคุณสมบัติบุคคลในการเข้าร่วมเป็นสมาชิกกลุ่ม ($\bar{X} = 2.57$, S.D.= 1.18) มีส่วนร่วมในการกำหนดช่วงเวลาทำกิจกรรมกลุ่ม ($\bar{X} = 2.56$, S.D.= 1.17) มีส่วนร่วมในการกำหนดกฎระเบียบข้อบังคับภายในกลุ่ม ($\bar{X} = 2.53$, S.D.= 1.24) และร่วมเป็นคณะกรรมการบริหารกลุ่ม ($\bar{X} = 2.53$, S.D.= 1.24)

2.3 ระดับการมีส่วนร่วมในการลงทุนและการปฏิบัติงาน

ระดับการมีส่วนร่วมในการลงทุนและการปฏิบัติงาน ประกอบด้วย การฝึกอบรมในหลักสูตรที่เกี่ยวข้องกับการผลิตและใช้สารอินทรีย์ลดใช้สารเคมีทางการเกษตร การทำกิจกรรมร่วมกัน การประสานงานกับเจ้าหน้าที่ การประชาสัมพันธ์ขยายเครือข่าย การลงหุ้น และสมทบทุนเพื่อการบริหารจัดการกลุ่ม ดังตารางที่ 4.11

ตารางที่ 4.11 ระดับการมีส่วนร่วมในการลงทุนและการปฏิบัติงาน

n = 180

ลักษณะการมีส่วนร่วม	ไม่มี	ระดับการมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน					$\bar{X}$ (S.D.)	ความ หมาย
	ส่วน	1	2	3	4	5		
	ร่วม (0) จำนวน (ร้อยละ)	จำนวน (ร้อยละ)	จำนวน (ร้อยละ)	จำนวน (ร้อยละ)	จำนวน (ร้อยละ)	จำนวน (ร้อยละ)		
1. ร่วมฝึกอบรมเกี่ยวกับการผลิตและใช้สารอินทรีย์ลดใช้สารเคมีทางการเกษตร	9 (5.0)	16 (8.9)	41 (22.8)	70 (38.9)	39 (21.7)	5 (2.8)	2.72 (1.13)	ปาน กลาง

ตารางที่ 4.11 (ต่อ)

n = 180

ลักษณะการมีส่วนร่วม	ไม่มี ส่วน ร่วม (0) จำนวน (ร้อยละ)	ระดับการมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน					$\bar{X}$ (S.D.)	ความ หมาย
		1 จำนวน (ร้อยละ)	2 จำนวน (ร้อยละ)	3 จำนวน (ร้อยละ)	4 จำนวน (ร้อยละ)	5 จำนวน (ร้อยละ)		
2. ร่วมรับฟังการบรรยาย ซักถามข้อสงสัยและมี ความรู้ ความเข้าใจ เกี่ยวกับการผลิตและใช้ สารอินทรีย์	8 (4.4)	13 (7.2)	41 (22.8)	68 (37.8)	47 (26.1)	3 (1.7)	2.79 (1.10)	ปาน กลาง
3. ร่วมฝึกทำปุ๋ยหมัก น้ำหมักพด.2 และ พด.7 ในระหว่างการฝึกอบรม	13 (7.2)	16 (8.9)	31 (17.2)	64 (35.6)	49 (27.2)	7 (3.9)	2.78 (1.25)	ปาน กลาง
4. ร่วมรับฟังการบรรยาย ซักถามข้อสงสัย และมี ความรู้ ความเข้าใจ เกี่ยวกับการใช้พืชปุ๋ย สดเพื่อการปรับปรุง บำรุงดิน	8 (4.4)	18 (10.0)	35 (19.4)	65 (36.1)	51 (28.3)	3 (1.7)	2.79 (1.14)	ปาน กลาง
5. ร่วมรับฟังการบรรยาย ซักถามข้อสงสัย และมี ความรู้ความเข้าใจ เกี่ยวกับการใช้สารเร่ง พด.3 จุลินทรีย์ พด.11 และปุ๋ยชีวภาพ พด.12	9 (5.0)	15 (8.3)	39 (21.7)	63 (35.0)	49 (27.2)	5 (2.8)	2.79 (1.16)	ปาน กลาง
6. ร่วมรับฟังการบรรยาย ซักถามข้อสงสัยและมี ความรู้ความเข้าใจ เกี่ยวกับการไถกลบฟาง และต่อซังพืช	8 (4.5)	14 (7.8)	32 (17.8)	74 (41.1)	48 (26.7)	4 (2.2)	2.84 (1.11)	ปาน กลาง

ตารางที่ 4.11 (ต่อ)

n = 180

ลักษณะการมีส่วนร่วม	ไม่มี ส่วน ร่วม (0) จำนวน (ร้อยละ)	ระดับการมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน					$\bar{X}$ (S.D.)	ความ หมาย
		1 จำนวน (ร้อยละ)	2 จำนวน (ร้อยละ)	3 จำนวน (ร้อยละ)	4 จำนวน (ร้อยละ)	5 จำนวน (ร้อยละ)		
7. ร่วมรับฟังการบรรยาย	8	17	32	73	49	1	2.78	ปาน
ซักถามข้อสงสัย และมี	(4.4)	(9.4)	(17.8)	(40.6)	(26.8)	(2.2)	(1.10)	กลาง
ความรู้ความเข้าใจ								
เกี่ยวกับการใช้ปุ๋ยเคมี								
อย่างมีประสิทธิภาพ								
8. ร่วมแรงทำปุ๋ยหมัก น้ำ	11	14	35	66	48	6	2.80	ปาน
หมัก พด.2 และ พด.7	(6.1)	(7.8)	(19.4)	(36.7)	(26.7)	(3.3)	(1.19)	กลาง
9. ร่วมผลิตสารอินทรีย์ใช้	13	22	38	60	42	1	2.56	น้อย
อย่างต่อเนื่อง	(7.4)	(12.5)	(21.6)	(34.1)	(23.9)	(0.6)	(1.20)	
10. ร่วมคิดต่อประสานงาน	17	21	42	64	34	2	2.46	น้อย
กับ จนท.พด. เพื่อเป็น	(9.4)	(11.7)	(23.3)	(35.6)	(18.9)	(1.1)	(1.23)	
วิทยากรให้ความรู้								
เกี่ยวกับสารอินทรีย์								
11. ร่วมประชาสัมพันธ์	14	22	35	66	35	8	2.61	น้อย
ขยายเครือข่ายด้านการ	(7.8)	(12.2)	(19.4)	(36.7)	(19.4)	(4.4)	(1.27)	
ใช้สารอินทรีย์								
ลดใช้สารเคมีทาง								
การเกษตร								
12. ได้ร่วมลงหุ้นเพื่อ	180							
บริหารจัดการภายใน	(100.0)							
กลุ่ม								
13. ร่วมสมทบจัดซื้อ	180							
กากน้ำตาล และวัสดุ	(100.0)							
อื่นๆ								
เฉลี่ยรวม							2.47 (1.16)	น้อย

จากตารางที่ 4.11 ระดับการมีส่วนร่วมในการลงทุนและการปฏิบัติงานของสมาชิกกลุ่มเกษตรกรใช้สารอินทรีย์ลดใช้สารเคมีทางการเกษตร ตำบลจอมทอง อำเภอเมือง จังหวัดพิษณุโลก ผลจากการวิเคราะห์ปรากฏดังนี้

ในภาพรวมสมาชิกกลุ่มมีระดับการมีส่วนร่วมในการลงทุนและการปฏิบัติงานอยู่ในระดับน้อย ($\bar{X} = 2.47$, S.D.= 1.16) เมื่อพิจารณารายละเอียดในแต่ละประเด็น พบว่า สมาชิกกลุ่มมีระดับการมีส่วนร่วมในการลงทุนและการปฏิบัติงานทั้ง 13 ประเด็น มี 8 ประเด็นอยู่ในระดับปานกลาง โดยเรียงตามลำดับจากค่าเฉลี่ยจากค่ามากไปน้อยได้ดังนี้ การเข้าร่วมรับฟังการบรรยาย ชักถามข้อสงสัยและมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการไถกลบฟางและต่อซังพืช ($\bar{X} = 2.84$, S.D.= 1.11) ร่วมแรงในการทำปุ๋ยหมัก น้ำหมัก พด.2 และ พด.7 ($\bar{X} = 2.80$, S.D.= 1.19) ร่วมรับฟังการบรรยาย ชักถามข้อสงสัยและมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการผลิตและการใช้สารอินทรีย์ ($\bar{X} = 2.79$, S.D.= 1.10) ร่วมรับฟังการบรรยาย ชักถามข้อสงสัย และมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการใช้พืชปุ๋ยสดเพื่อปรับปรุงบำรุงดิน ($\bar{X} = 2.79$, S.D.= 1.14) ร่วมรับฟังการบรรยาย ชักถามข้อสงสัย และมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการใช้สารเร่งพด. 3 สำหรับควบคุมโรคราคะนำโคนเน่า จุลินทรีย์สำหรับพืชปรับปรุงดิน พด.11 และปุ๋ยชีวภาพ พด.12 ($\bar{X} = 2.79$, S.D.= 1.16) ร่วมรับฟังการบรรยาย ชักถามข้อสงสัยและ มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการใช้ปุ๋ยเคมีอย่างมีประสิทธิภาพ ได้แก่ การใช้ปุ๋ยเคมีให้เหมาะสมตามชนิดของดินและพืช และการใช้ปุ๋ยเคมีตามค่าวิเคราะห์ดิน ($\bar{X} = 2.78$, S.D.= 1.10) ร่วมฝึกปฏิบัติในระหว่างการฝึกอบรม ได้แก่ การทำปุ๋ยหมัก น้ำหมัก พด.2 และ พด.7 ($\bar{X} = 2.78$, S.D.= 1.25) การเข้าร่วมฝึกอบรมกับเจ้าหน้าที่พัฒนาที่ดินที่มาให้ความรู้เกี่ยวกับการผลิตและการใช้สารอินทรีย์ลดใช้สารเคมีทางการเกษตร ($\bar{X} = 2.71$, S.D.= 1.13) ร่วมประชาสัมพันธ์ขยายเครือข่ายด้านการใช้สารอินทรีย์ลดใช้สารเคมีทางการเกษตร ($\bar{X} = 2.61$, S.D.= 1.27) มี 2 ประเด็นอยู่ในระดับน้อย คือ ร่วมผลิตสารอินทรีย์ใช้อย่างต่อเนื่อง ($\bar{X} = 2.56$, S.D.= 1.21) และมีส่วนร่วมในการติดต่อประสานงานกับเจ้าหน้าที่พัฒนาที่ดินเพื่อเป็นวิทยากรให้ความรู้เกี่ยวกับการใช้สารอินทรีย์ ($\bar{X} = 2.46$, S.D.= 1.23 และพบว่าสมาชิกกลุ่มไม่มีส่วนร่วมเลยในการร่วมลงหุ้นเพื่อการบริหารจัดการภายในกลุ่ม และร่วมสมทบจัดซื้อกากน้ำตาลและวัสดุอื่นๆ

2.4 ระดับการมีส่วนร่วมในการติดตามและประเมินผล

ระดับการมีส่วนร่วมในการติดตามและประเมินผล ประกอบด้วย การประเมินศักยภาพของสารอินทรีย์ชนิดต่างๆ ที่ใช้ในพื้นที่ตนเองและเพื่อนสมาชิก การติดตามและประเมินผลการทำงานของคณะกรรมการบริหารกลุ่ม และการเสนอความคิดเห็นต่อการบริหารงานกลุ่ม ดังตารางที่ 4.12

ตารางที่ 4.12 ระดับการมีส่วนร่วมในการติดตามและประเมินผล

n = 180

ลักษณะการมีส่วนร่วม	ไม่มี ส่วน ร่วม (0) จำนวน (ร้อยละ)	ระดับการมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน					$\bar{X}$ (S.D.)	ความ หมาย
		1 จำนวน (ร้อยละ)	2 จำนวน (ร้อยละ)	3 จำนวน (ร้อยละ)	4 จำนวน (ร้อยละ)	5 จำนวน (ร้อยละ)		
1. นำปุ๋ยหมักที่ผลิตได้ไป ใช้ในพื้นที่ตนเองโดยมี การประเมินผลทุกครั้ง	10 (5.6)	22 (12.2)	33 (18.3)	65 (36.1)	44 (24.4)	6 (3.3)	2.72 (1.22)	ปาน กลาง
2. นำน้ำหมัก พด.2 ที่ผลิต ได้ไปใช้ในพื้นที่ตนเอง โดยมีการประเมินผล ทุกครั้ง	12 (6.7)	16 (6.7)	36 (20.0)	67 (37.2)	40 (22.2)	9 (5.0)	2.74 (1.23)	ปาน กลาง
3. นำน้ำหมัก พด.7 ที่ผลิต ได้ ไปใช้ในพื้นที่ตนเอง โดยมีการประเมินผล ทุกครั้ง	10 (5.6)	17 (9.4)	34 (18.9)	73 (40.6)	38 (21.1)	8 (4.4)	2.76 (1.18)	ปาน กลาง
4. เชื่อมชมเปรียบเทียบ ประสิทธิภาพของการ ใช้สารอินทรีย์ในพื้นที่ ของสมาชิกกลุ่ม	13 (7.2)	15 (8.3)	47 (26.1)	64 (35.6)	36 (20.0)	5 (2.8)	2.61 (1.18)	ปาน กลาง
5. ร่วมติดตามและประเมิน ผลการทำงานของ คณะกรรมการบริหาร กลุ่ม	13 (7.2)	22 (12.2)	44 (24.4)	68 (37.8)	29 (16.1)	4 (2.2)	2.50 (1.18)	น้อย
6. ร่วมเสนอความคิดเห็น หลังการติดตามและ ประเมินผล ทำงานของ กลุ่ม	13 (7.2)	20 (11.1)	51 (28.3)	64 (35.6)	30 (16.7)	2 (1.1)	2.47 (1.15)	น้อย

ตารางที่ 4.12 (ต่อ)

n = 180

ลักษณะการมีส่วนร่วม	ไม่มี	ระดับการมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน					$\bar{X}$ (S.D.)	ความ หมาย
	ส่วน	1	2	3	4	5		
	ร่วม (0) จำนวน (ร้อยละ)	จำนวน (ร้อยละ)	จำนวน (ร้อยละ)	จำนวน (ร้อยละ)	จำนวน (ร้อยละ)	จำนวน (ร้อยละ)		
7. ร่วมทั้งวงดิ่งข้อบกพร่อง	14	25	45	67	28	1	2.41	น้อย
หลังการติดตามและ	(7.8)	(13.9)	(25.0)	(37.2)	(15.6)	(0.6)	(1.16)	
ประเมินผล ทำงานของ								
กลุ่ม								
เฉลี่ยรวม							2.60 (1.19)	น้อย

จากตารางที่ 4.12 ระดับการมีส่วนร่วมในการติดตามและประเมินผลของสมาชิกกลุ่มเกษตรกรใช้สารอินทรีย์ลดใช้สารเคมีทางการเกษตร ตำบลจอมทอง อำเภอเมือง จังหวัดพิษณุโลก ผลจากการวิเคราะห์ปรากฏดังนี้

ในภาพรวมสมาชิกกลุ่มมีระดับการมีส่วนร่วมในการติดตามและประเมินผลอยู่ในระดับน้อย ($\bar{X} = 2.60$, S.D.= 1.19) เมื่อพิจารณารายละเอียดในแต่ละประเด็น พบว่า สมาชิกกลุ่มมีระดับการมีส่วนร่วมในการติดตามและประเมินผลทั้ง 7 ประเด็น มี 4 ประเด็นอยู่ในระดับปานกลาง โดยเรียงตามลำดับจากค่าเฉลี่ยจากค่ามากไปน้อยได้ดังนี้ การนำน้ำหมัก พด.7 ที่ผลิตที่ได้ไปใช้เพื่อป้องกันแมลงศัตรูในพื้นที่ของตนเองโดยมีการประเมินผลทุกครั้ง ($\bar{X} = 2.76$, S.D.= 1.18) นำน้ำหมัก พด.2 ที่ผลิตที่ได้ไปใช้เพื่อเร่งการเจริญเติบโตของพืชในพื้นที่ของตนเองโดยมีการประเมินผลทุกครั้ง ($\bar{X} = 2.74$, S.D.= 1.23) นำปุ๋ยหมักที่ผลิตที่ได้ไปใช้ในพื้นที่ของตนเองโดยมีการประเมินผลทุกครั้ง ($\bar{X} = 2.72$, S.D.= 1.22) ร่วมเยี่ยมชมเปรียบเทียบประสิทธิภาพของการใช้สารอินทรีย์ในพื้นที่ของสมาชิกกลุ่ม ($\bar{X} = 2.61$, S.D.= 1.19) ส่วนอีก 3 ประเด็นอยู่ในระดับน้อย คือ ร่วมติดตามและประเมินผลการทำงานของคณะกรรมการบริหารกลุ่ม ($\bar{X} = 2.50$, S.D.= 1.18) ร่วมในการเสนอความคิดเห็นหลังการติดตามและประเมินผลการทำงานของกลุ่ม ($\bar{X} = 2.47$, S.D.= 1.15) และร่วมในทั้งวงดิ่งข้อบกพร่องหลังการติดตามและประเมินผลการทำงานของกลุ่ม ($\bar{X} = 2.41$, S.D.= 1.16)

2.5 ภาพรวมระดับการมีส่วนร่วมของสมาชิกในการดำเนินงานของกลุ่ม

ในภาพรวมระดับการมีส่วนร่วมของสมาชิกในการดำเนินงานของกลุ่มเกษตรกรใช้สารอินทรีย์ลดใช้สารเคมีทางการเกษตร ตำบลจอมทอง อำเภอเมือง จังหวัดพิษณุโลก อยู่ในระดับน้อย ($\bar{X} = 2.58$, S.D. = 0.94)

3. ปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมของสมาชิกในการดำเนินงานของกลุ่ม

ในการศึกษาครั้งนี้ ใช้การวิเคราะห์ถดถอยพหุ เพื่อหาความเกี่ยวข้องระหว่างตัวแปรตามกับตัวแปรอิสระหลายตัว ว่าตัวแปรอิสระแต่ละตัวมีความเกี่ยวข้องแบบใดหรือทิศทางใด (เชิงบวกหรือเชิงลบ) กับตัวแปรตาม และมีระดับความเกี่ยวข้องกับตัวแปรตามมากหรือน้อยเพียงใด การวิเคราะห์ครั้งนี้ ใช้ตัวแปรอิสระ จำนวน 17 ตัวแปร ได้แก่ 1) เพศ 2) อายุ 3) ระดับการศึกษา 4) จำนวนสมาชิกในครัวเรือน 5) ประสบการณ์ด้านการเกษตร 6) พื้นที่การเกษตร 7) ภาระหนี้สิน 8) จำนวนแรงงานในครัวเรือน 9) รายได้ 10) จำนวนกลุ่มที่เป็นสมาชิก 11) สถานภาพภายในกลุ่ม 12) การเข้าร่วมฝึกอบรม 13) สิ่งจูงใจ 14) โครงสร้างของโอกาสหรือช่องทางในการเข้าร่วม 15) อำนาจในการส่งเสริมกิจกรรมของการมีส่วนร่วม 16) วัฒนธรรม และ 17) การได้รับเอกสารและการติดต่อกับเจ้าหน้าที่ ส่วนตัวแปรตาม คือ การมีส่วนร่วมของสมาชิกในการดำเนินงานของกลุ่มเกษตรกรใช้สารอินทรีย์ลดใช้สารเคมีทางการเกษตร 4 ด้าน ได้แก่ การมีส่วนร่วมในการค้นหาปัญหาและสาเหตุของปัญหาในกลุ่ม การมีส่วนร่วมในการวางแผนดำเนินงาน การมีส่วนร่วมในการลงทุนและการปฏิบัติงาน และการมีส่วนร่วมในการติดตามและประเมินผล

ผู้วิจัยได้กำหนดสัญลักษณ์เพื่อให้เกิดความเข้าใจที่ตรงกัน โดยนำค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของตัวแปรที่ใช้ในการวิเคราะห์ คือ ตัวแปรอิสระ 17 ตัวแปร และตัวแปรตาม 5 ตัวแปร ที่ใช้ในการทดสอบสมมติฐานมาแสดง ดังตารางที่ 4.13

ตารางที่ 4.13 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานที่ใช้ในการวิเคราะห์

ที่	สัญลักษณ์และตัวแปร	$\bar{X}$	S.D.
ตัวแปรอิสระ			
1	X_1 = เพศ (0 = ชาย, 1 = หญิง)	1.53	0.50
2	X_2 = อายุ (ปี)	54.38	1.08

ตารางที่ 4.13 (ต่อ)

ที่	สัญลักษณ์และตัวแปร	$\bar{X}$	S.D.
ตัวแปรอิสระ			
3	X_3 = ระดับการศึกษา (1 = ไม่ได้เรียนหนังสือ, 2 = ประถมศึกษาปีที่ 4, 3 = ประถมศึกษาปีที่ 6, 4 = มัธยมศึกษาตอนต้น/เทียบเท่า, 5 = มัธยมศึกษาตอนปลาย/เทียบเท่า, 6 = อนุปริญญา/เทียบเท่า, 7 = ปริญญาตรี/เทียบเท่า)	1.98	1.40
4	X_4 = จำนวนสมาชิกในครัวเรือน (คน)	3.66	1.53
5	X_5 = ประสบการณ์ด้านการเกษตร (ปี)	28.62	14.06
6	X_6 = พื้นที่การเกษตร (ไร่)	19.03	15.97
7	X_7 = ภาระหนี้สิน (0 = ไม่มี, 1 = มี)	0.74	0.37
8	X_8 = จำนวนแรงงานในครัวเรือน (คน)	2.33	1.08
9	X_9 = รายได้ (บาท)	235,890.0	202,725.0
10	X_{10} = จำนวนกลุ่มที่เป็นสมาชิก (กลุ่ม)	2.48	1.26
11	X_{11} = สถานภาพภายในกลุ่ม (0 = ไม่มีตำแหน่งเป็นกรรมการ, 1 = มีตำแหน่งเป็นกรรมการ)	0.14	0.35
12	X_{12} = การเข้าร่วมฝึกอบรม (0 = ไม่เข้าร่วม, 1 = เข้าร่วม 1 ครั้ง, 2 = เข้าร่วม 2 ครั้ง)	0.87	0.74
13	X_{13} = สิ่งจูงใจ (ภาพรวมซึ่งประกอบด้วย 12 ประเด็นข้อคำถาม)	3.13	0.95
14	X_{14} = โครงสร้างของโอกาสหรือช่องทางในการเข้าร่วม (ภาพรวมซึ่งประกอบด้วย 8 ประเด็นข้อคำถาม)	3.16	1.04
15	X_{15} = อำนาจในการส่งเสริมกิจกรรมของการมีส่วนร่วม (ภาพรวมซึ่งประกอบด้วย 2 ประเด็นข้อคำถาม)	2.98	1.04
16	X_{16} = วัฒนธรรม (ภาพรวม ซึ่งประกอบด้วย 3 ประเด็นข้อคำถาม)	2.95	1.35
17	X_{17} = การได้รับเอกสารและการติดต่อกับเจ้าหน้าที่ (ภาพรวมซึ่งประกอบด้วย 2 ประเด็นข้อคำถาม)	2.91	1.17
ตัวแปรตาม			
1	Y_1 = การมีส่วนร่วมในการค้นหาปัญหาและสาเหตุของปัญหาในกลุ่ม	2.78	1.01
2	Y_2 = การมีส่วนร่วมในการวางแผนดำเนินงาน	2.64	1.05
3	Y_3 = การมีส่วนร่วมในการปฏิบัติงานและการลงทุน	2.30	0.88
4	Y_4 = การมีส่วนร่วมในการติดตามและประเมินผล	2.60	1.09
5	Y_5 = ภาพรวมการมีส่วนร่วมของสมาชิกในการดำเนินงานของกลุ่ม	2.58	0.94

เมื่อศึกษาความสัมพันธ์ของตัวแปรอิสระแต่ละคู่ พบว่า มีตัวแปรอิสระ 4 คู่ ที่มี ความสัมพันธ์สูงกว่า 0.8 ซึ่งอาจจะก่อให้เกิดปัญหาความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระด้วยตัวเอง (Multicollinearity) และเป็นการละเมิดข้อกำหนดของการถดถอยพหุ ได้แก่ รายได้กับพื้นที่ การเกษตร สิ่งจูงใจกับโครงสร้างของโอกาสหรือช่องทางในการเข้าร่วม อำนาจในการส่งเสริม กิจกรรมของการมีส่วนร่วมกับโครงสร้างของโอกาสหรือช่องทางในการเข้าร่วม และการได้รับ เอกสารและการติดต่อกับเจ้าหน้าที่กับวัฒนธรรม รายละเอียดดังตารางที่ 4.14

ตารางที่ 4.14 ความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรที่ใช้ในการวิเคราะห์ถดถอยพหุ เมื่อตัวแปรตาม คือ การมีส่วนร่วมของสมาชิกในการดำเนินงานของกลุ่มทั้ง 4 ด้าน

ตัวแปร	Y ₁	Y ₂	Y ₃	Y ₄	x ₁	x ₂	x ₃	x ₄	x ₅	x ₆	x ₇	x ₈	x ₉	x ₁₀	x ₁₁	x ₁₂	x ₁₃	x ₁₄	x ₁₅	x ₁₆	x ₁₇
Y ₁	1	.884**	.833**	.732**	-.143	-.018	-.024	.082	.076	.244**	.070	.013	.253**	.355**	.153*	.087	.632**	.567**	.620**	.524**	.563**
Y ₂		1	.866**	.792**	-.141	-.004	-.020	.069	.052	.267**	.030	.008	.291**	.322**	.151*	-.015	.658**	.581**	.675**	.604**	.663**
Y ₃			1	.876**	-.157	.042	-.092	.028	.167*	.279**	.020	-.018	.298**	.306**	.091	.083	.716**	.640**	.690**	.691**	.703**
Y ₄				1	-.101	.076	-.105	.090	.138	.238**	-.018	.027	.241**	.211**	.083	-.025	.724**	.632**	.623**	.610**	.694**
x ₁					1	-.024	-.095	-.180	-.041	-.167*	-.089	-.113	-.191*	-.119	-.091	-.071	-.145	-.182*	-.205**	-.043	-.104
x ₂						1	-.331	-.100	.448**	-.051	-.298**	.059	-.048	-.073	-.022	.014	.006	-.006	-.007	.000	.031
x ₃							1	.083	-.360	-.058	-.101	.034	-.065	-.007	.131	.084	-.104	-.095	-.056	-.056	-.040
x ₄								1	-.074	.125	.154*	.593**	.058	.155*	.127	-.001	.062	.097	.070	-.052	.039
x ₅									1	.282**	-.170*	.022	.278**	.193**	-.049	.216**	.132	.125	.118	.161*	.143
x ₆										1	.160*	.131	.934**	.344**	.147*	.215**	.245**	.189*	.201**	.160*	.185*
x ₇											1	.134	-.147*	.144	-.013	-.050	.023	-.008	.004	.027	-.023
x ₈												1	.090	.110	-.024	-.065	.111	.114	.052	.036	.089
x ₉													1	.292**	.077	.151*	.280**	.235**	.258**	.213**	.251**
x ₁₀														1	.056	.168*	.187*	.202**	.220**	.177*	.182*
x ₁₁															1	.200**	.043*	.044	.071	-.003	-.043
x ₁₂																1	.061	.053	.018	-.046	-.029
x ₁₃																	1	.872**	.788**	.643**	.771**
x ₁₄																		1	.865**	.617**	.723**
x ₁₅																			1	.691**	.746**
x ₁₆																				1	.805**
x ₁₇																					1

การวิเคราะห์ถดถอยเชิงพหุปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมของสมาชิกในการดำเนินงานของกลุ่มเกษตรกรใช้สารอินทรีย์ลดใช้สารเคมีทางการเกษตร ตำบลจอมทอง อำเภอเมือง จังหวัดพิษณุโลก โดยวิเคราะห์ระหว่างตัวแปรอิสระ 10 ตัวแปรในส่วนที่เหลือ และตัวแปรตาม 5 ตัวแปรเข้าสมการคำนวณโดยวิธี Enter ทั้งนี้ผู้วิจัยได้แบ่งการวิเคราะห์พหุถดถอยตามกระบวนการมีส่วนร่วม 4 ด้านและภาพรวม ดังนี้

3.1 ด้านการมีส่วนร่วมในการค้นหาปัญหาและสาเหตุของปัญหาในกลุ่ม

ด้านการมีส่วนร่วมในการค้นหาปัญหาและสาเหตุของปัญหาในกลุ่ม แสดงผลการวิเคราะห์ข้อมูล ดังตารางที่ 4.15

ตารางที่ 4.15 การวิเคราะห์ถดถอยเชิงพหุปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมของสมาชิกในการดำเนินงานของกลุ่มเกษตรกรใช้สารอินทรีย์ลดใช้สารเคมีทางการเกษตร
ด้านการมีส่วนร่วมในการค้นหาปัญหาและสาเหตุของปัญหาในกลุ่ม

ตัวแปร	ค่าสัมประสิทธิ์ถดถอย (b)	t	Sig.
ค่าคงที่	2.328	3.529	.001
1. เพศ (x_1)	-.166	-1.122	.264
2. อายุ (x_2)	.001	.082	.935
3. ระดับการศึกษา (x_3)	-.02	-.440	.660
4. จำนวนสมาชิกในครัวเรือน (x_4)	.020	.330	.735
5. ประสบการณ์ด้านการเกษตร (x_5)	.008	1.521	.130
6. ภาระหนี้สิน (x_6)	.005	0.28	.978
7. จำนวนแรงงานในครัวเรือน (x_7)	-.057	-.683	.496
8. จำนวนกลุ่มที่เป็นสมาชิก (x_{10})	.244	4.013**	.000
9. สถานภาพภายในกลุ่ม (x_{11})	.329	1.554	.122
10. การเข้าร่วมฝึกอบรม (x_{12})	-.027	-.265	.791

$R^2 = .167$ SEE = .950 F = 3.397 Sig. of F = .000

** หมายถึง มีความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

จากตารางที่ 4.15 สมการทำนายแนวโน้มการมีส่วนร่วมของสมาชิกในการดำเนินงานของกลุ่มเกษตรกรใช้สารอินทรีย์ลดใช้สารเคมีทางการเกษตร ด้านการมีส่วนร่วมในการค้นหาปัญหาและสาเหตุของปัญหาในกลุ่ม คือ

$$Y_1 = 2.328 + 0.244x_{10}$$

ผลจากการวิเคราะห์ถดถอยพหุ ปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมของสมาชิกในการดำเนินงานของกลุ่มเกษตรกรใช้สารอินทรีย์ลดใช้สารเคมีทางการเกษตรด้านการมีส่วนร่วมในการค้นหาปัญหาและสาเหตุของปัญหาในกลุ่ม โดยนำตัวแปรอิสระทั้ง 10 ตัว เข้าไปในสมการ ปรากฏว่าได้ค่า $F = 3.397$ Sig. = 0.00 เมื่อพิจารณาค่าสัมประสิทธิ์การตัดสินใจเชิงพหุ (Multiple Coefficient of Determination, R^2) ปรากฏว่า R^2 มีค่าเท่ากับ 0.167 หมายความว่าตัวแปรอิสระทั้งหมดอธิบายการผันแปรของตัวแปรตาม คือการมีส่วนร่วมในการค้นหาปัญหาและสาเหตุของปัญหาในกลุ่มของสมาชิกกลุ่มได้ร้อยละ 16.7 ในบรรดาตัวแปรอิสระทั้งหมด 10 ตัว มีตัวแปรอิสระ 1 ตัวแปรที่มีผลต่อตัวแปรตามอย่างมีนัยสำคัญยิ่งทางสถิติที่ระดับ 0.01 คือ จำนวนกลุ่มที่เป็นสมาชิก เป็นตัวแปรอิสระที่มีผลในเชิงบวกต่อการมีส่วนร่วมในการค้นหาปัญหาและสาเหตุของปัญหาในกลุ่ม ซึ่งหมายถึงตัวแปรมีความเกี่ยวข้องไปในทิศทางเดียวกัน นั่นคือเมื่อจำนวนกลุ่มที่เป็นสมาชิกของสมาชิกกลุ่มเกษตรกรใช้สารอินทรีย์ลดใช้สารเคมีทางการเกษตรมีจำนวนมากขึ้น การมีส่วนร่วมในการค้นหาปัญหาและสาเหตุของปัญหาในกลุ่มของสมาชิกกลุ่มก็มีแนวโน้มเพิ่มขึ้นด้วย

3.2 ด้านการมีส่วนร่วมในการวางแผนดำเนินงาน

ด้านการมีส่วนร่วมในการวางแผนดำเนินงาน แสดงผลการวิเคราะห์ข้อมูล ดังตารางที่ 4.16

ตารางที่ 4.16 การวิเคราะห์ถดถอยเชิงพหุปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมของสมาชิกในการดำเนินงานของกลุ่มเกษตรกรใช้สารอินทรีย์ลดใช้สารเคมีทางการเกษตร
ด้านการมีส่วนร่วมในการวางแผนดำเนินงาน

ตัวแปร	ค่าสัมประสิทธิ์ ถดถอย (b)	t	Sig.
ค่าคงที่	2.356	3.449	.001
1. เพศ (x_1)	-.179	-1.167	.245
2. อายุ (x_2)	.001	.180	.857
3. ระดับการศึกษา (x_3)	-.025	-.258	.797

ตารางที่ 4.16 (ต่อ)

ตัวแปร	ค่าสัมประสิทธิ์ ถดถอย (b)	t	Sig.
ค่าคงที่	2.356	3.449	.001
4. จำนวนสมาชิกในครัวเรือน (x_4)	.016	.262	.794
5. ประสบการณ์ด้านการเกษตร (x_5)	.012	2.370*	.019
6. ภาระหนี้สิน (x_7)	-.106	-.572	.568
7. จำนวนแรงงานในครัวเรือน (x_8)	-.068	-7.785	.434
8. จำนวนกลุ่มที่เป็นสมาชิก (x_{10})	.231	3.672**	.000
9. สถานภาพภายในกลุ่ม (x_{11})	.375	1.712	.089
10. การเข้าร่วมฝึกอบรม (x_{12})	-.195	-1.858	.065
R ² = .172 SEE = .983 F = 3.510 Sig. of F = .000			

** หมายถึง มีความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

* หมายถึง มีความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

จากตารางที่ 4.16 สมการทำนายแนวโน้มการมีส่วนร่วมของสมาชิกในการดำเนินงานของกลุ่มเกษตรกรใช้สารอินทรีย์ลดใช้สารเคมีทางการเกษตร ด้านการมีส่วนร่วมในการวางแผนดำเนินงาน คือ

$$Y_2 = 2.356 + 0.012x_5 + 0.231x_{10}$$

ผลจากการวิเคราะห์ถดถอยพหุปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมของสมาชิกในการดำเนินงานของกลุ่มเกษตรกรใช้สารอินทรีย์ลดใช้สารเคมีทางการเกษตรด้านการมีส่วนร่วมในการวางแผนดำเนินงาน โดยนำตัวแปรอิสระทั้ง 10 ตัว เข้าไปในสมการ ปรากฏว่าได้ค่า $F = 3.510$ Sig. = 0.00 เมื่อพิจารณาค่าสัมประสิทธิ์การตัดสินใจเชิงพหุ (Multiple Coefficient of Determination, R^2) ปรากฏว่า R^2 มีค่าเท่ากับ 0.172 หมายความว่าตัวแปรอิสระทั้งหมดอธิบายการผันแปรของตัวแปรตาม คือ การมีส่วนร่วมในการวางแผนดำเนินงานของสมาชิกกลุ่มได้ร้อยละ 17.2 ในบรรดาตัวแปรอิสระทั้งหมด 10 ตัว โดยมีตัวแปรอิสระ 1 ตัวแปรที่มีผลต่อตัวแปรตามอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติระดับ 0.05 คือ ประสบการณ์ด้านการเกษตร เป็นตัวแปรอิสระที่มีผลในเชิงบวกต่อการมีส่วนร่วมในการวางแผนดำเนินงาน ซึ่งหมายถึงเมื่อสมาชิกมีประสบการณ์ด้านการเกษตรเพิ่มขึ้น จะทำให้การมีส่วนร่วมในการวางแผนดำเนินงานเพิ่มขึ้น และมีตัวแปรอิสระ 1 ตัวแปรที่มีผลต่อตัวแปร

ตามอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 คือ จำนวนกลุ่มที่เป็นสมาชิก เป็นตัวแปรอิสระที่มีผลในเชิงบวกต่อการมีส่วนร่วมในการวางแผนดำเนินงาน ซึ่งหมายถึงตัวแปรมีความเกี่ยวข้องไปในทิศทางเดียวกัน นั่นคือเมื่อจำนวนกลุ่มที่เป็นสมาชิกของสมาชิกกลุ่มเกษตรกรใช้สารอินทรีย์ลดใช้สารเคมีทางการเกษตรมีจำนวนมากขึ้น การมีส่วนร่วมในการวางแผนดำเนินงานของสมาชิกกลุ่มก็มีแนวโน้มเพิ่มขึ้นด้วย

3.3 ด้านการมีส่วนร่วมในการลงทุนและการปฏิบัติงาน

ด้านการมีส่วนร่วมในการลงทุนและการปฏิบัติงานแสดงผลการวิเคราะห์ข้อมูลดังตารางที่ 4.17

ตารางที่ 4.17 การวิเคราะห์ถดถอยเชิงพหุปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมของสมาชิกในการดำเนินงานของกลุ่มเกษตรกรใช้สารอินทรีย์ลดใช้สารเคมีทางการเกษตร
ด้านการมีส่วนร่วมในการลงทุนและการปฏิบัติงาน

ตัวแปร	ค่าสัมประสิทธิ์ ถดถอย (b)	t	Sig.
ค่าคงที่	2.185	3.758	.000
1. เพศ (x_1)	-.198	-1.537	.126
2. อายุ (x_2)	.002	.373	.710
3. ระดับการศึกษา (x_3)	-.055	-1.116	.266
4. จำนวนสมาชิกในครัวเรือน (x_4)	.002	.036	.971
5. ประสบการณ์ด้านการเกษตร (x_5)	.010	2.382*	.018
6. ภาระหนี้สิน (x_6)	-.091	-.581	.562
7. จำนวนแรงงานในครัวเรือน (x_7)	-.063	-.855	.394
8. จำนวนกลุ่มที่เป็นสมาชิก (x_{10})	.712	3.233**	.001
9. สถานภาพภายในกลุ่ม (x_{11})	.129	.699	.485
10. การเข้าร่วมฝึกอบรม (x_{12})	-.020	-.229	.819
$R^2 = .159$ SEE = .829 F = 3.187 Sig. of F = .001			

** หมายถึง มีความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

* หมายถึง มีความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

จากตารางที่ 4.17 สมการทำนายแนวโน้มการมีส่วนร่วมของสมาชิกในการดำเนินงานของกลุ่มเกษตรกรที่ใช้สารอินทรีย์ลดใช้สารเคมีทางการเกษตร ด้านการมีส่วนร่วมในการลงทุนและการปฏิบัติงาน คือ

$$Y_3 = 2.185 + 0.010x_5 + 0.712x_{10}$$

ผลจากการวิเคราะห์ถดถอยพหุปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมของสมาชิกในการดำเนินงานของกลุ่มเกษตรกรที่ใช้สารอินทรีย์ลดใช้สารเคมีทางการเกษตรด้านการมีส่วนร่วมในการลงทุนและการปฏิบัติงาน โดยนำตัวแปรอิสระทั้ง 10 ตัว เข้าไปในสมการ ปรากฏว่าได้ค่า $F = 3.187$ Sig. = 0.01 เมื่อพิจารณาค่าสัมประสิทธิ์การตัดสินใจเชิงพหุ (Multiple Coefficient of Determination, R^2) ปรากฏว่า R^2 มีค่าเท่ากับ 0.159 หมายความว่าตัวแปรอิสระทั้งหมดอธิบายการผันแปรของตัวแปรตาม คือการมีส่วนร่วมในการลงทุนและการปฏิบัติงานของสมาชิกกลุ่มได้ร้อยละ 15.9 ในบรรดาตัวแปรอิสระทั้งหมด 10 ตัว มีตัวแปรอิสระ 1 ตัวแปรที่มีผลต่อตัวแปรตามอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 คือ ประสิทธิภาพด้านการเกษตร เป็นตัวแปรอิสระที่มีผลในเชิงบวกต่อการมีส่วนร่วมในการลงทุนและการปฏิบัติงาน ซึ่งหมายถึงตัวแปรมีความเกี่ยวข้องไปในทิศทางเดียวกัน นั่นคือเมื่อสมาชิกมีประสิทธิภาพด้านการเกษตรเพิ่มขึ้น จะทำให้การมีส่วนร่วมในการลงทุนและการปฏิบัติงานเพิ่มขึ้น และตัวแปรอิสระ 1 ตัวแปรที่มีผลต่อตัวแปรตามอย่างมีนัยสำคัญยิ่งทางสถิติที่ระดับ 0.01 คือ จำนวนกลุ่มที่เป็นสมาชิก เป็นตัวแปรอิสระที่มีผลในเชิงบวกต่อการมีส่วนร่วมในการลงทุนและการปฏิบัติงาน ซึ่งหมายถึงตัวแปรมีความเกี่ยวข้องไปในทิศทางเดียวกัน นั่นคือเมื่อจำนวนกลุ่มที่เป็นสมาชิกของสมาชิกกลุ่มเกษตรกรที่ใช้สารอินทรีย์ลดใช้สารเคมีทางการเกษตรเพิ่มขึ้น การมีส่วนร่วมในการลงทุนและการปฏิบัติงานของสมาชิกกลุ่มก็มีแนวโน้มเพิ่มขึ้นด้วย

3.4 ด้านการมีส่วนร่วมในการติดตามและประเมินผล

ด้านการมีส่วนร่วมในการติดตามและประเมินผล แสดงผลการวิเคราะห์ข้อมูล ดังตารางที่ 4.18

ตารางที่ 4.18 การวิเคราะห์ถดถอยเชิงพหุปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมของสมาชิกในการ
ดำเนินงานของกลุ่มเกษตรกรใช้สารอินทรีย์ลดใช้สารเคมีทางการเกษตร
ด้านการมีส่วนร่วมในการติดตามและประเมินผล

ตัวแปร	ค่าสัมประสิทธิ์ ถดถอย (b)	t	Sig.
ค่าคงที่	2.191	2.991	.003
1. เพศ (x_1)	-.125	-.764	.446
2. อายุ (x_2)	.006	.712	.477
3. ระดับการศึกษา (x_3)	-.070	-1.105	.271
4. จำนวนสมาชิกในครัวเรือน (x_4)	.004	.963	.337
5. ประสบการณ์ด้านการเกษตร (x_5)	.014	2.461*	.015
6. ภาระหนี้สิน (x_6)	-.195	-.978	.330
7. จำนวนแรงงานในครัวเรือน (x_7)	-.073	-.782	.435
8. จำนวนกลุ่มที่เป็นสมาชิก (x_{10})	.140	2.077*	.039
9. สถานภาพภายในกลุ่ม (x_{11})	.188	.799	.425
10. การเข้าร่วมฝึกอบรม (x_{12})	-.167	-1.478	.141
$R^2 = .116$ SEE = 1.054 F = 2.225 Sig. of F = .019			

* หมายถึง มีความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

จากตารางที่ 4.18 สมการทำนายแนวโน้มการมีส่วนร่วมของสมาชิกในการ
ดำเนินงานของกลุ่มเกษตรกรใช้สารอินทรีย์ลดใช้สารเคมีทางการเกษตร ด้านการมีส่วนร่วมในการ
ติดตามและประเมินผล คือ

$$Y_4 = 2.191 + 0.014x_5 + 0.140x_{10}$$

ผลจากการวิเคราะห์ถดถอยพหุปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมของสมาชิกในการ
ดำเนินงานของกลุ่มเกษตรกรใช้สารอินทรีย์ลดใช้สารเคมีทางการเกษตรด้านการติดตามและ
ประเมินผลโดยนำตัวแปรอิสระทั้ง 10 ตัว เข้าไปในสมการ ปรากฏว่าได้ค่า F = 2.225 Sig. = .019
เมื่อพิจารณาค่าสัมประสิทธิ์การตัดสินใจเชิงพหุ (Multiple Coefficient of Determination, R^2)
ปรากฏว่า R^2 มีค่าเท่ากับ 0.116 หมายความว่าตัวแปรอิสระทั้งหมดอธิบายการผันแปรของตัวแปร
ตาม คือการมีส่วนร่วมในการติดตามและประเมินผลของสมาชิกกลุ่มได้ร้อยละ 11.6 ในบรรดาตัว
แปรอิสระทั้งหมด 10 ตัว มีตัวแปรอิสระ 2 ตัวแปรที่มีผลต่อตัวแปรตามอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่
ระดับ 0.05 คือ ประสบการณ์ด้านการเกษตร ซึ่งเป็นตัวแปรอิสระที่มีผลในเชิงบวกต่อการมีส่วนร่วม

ร่วมในการติดตามและประเมินผล นั่นคือเมื่อสมาชิกมีประสบการณ์ด้านการเกษตรเพิ่มขึ้น จะทำให้การมีส่วนร่วมในการติดตามและประเมินผลเพิ่มขึ้น และจำนวนกลุ่มที่เป็นสมาชิก เป็นตัวแปรอิสระที่มีผลในเชิงบวกต่อการมีส่วนร่วมในการติดตามและประเมินผล ซึ่งหมายถึงตัวแปรมีความเกี่ยวข้องไปในทิศทางเดียวกัน นั่นคือเมื่อจำนวนกลุ่มที่เป็นสมาชิกของสมาชิกกลุ่มเกษตรกรใช้สารอินทรีย์ลดใช้สารเคมีทางการเกษตรเพิ่มขึ้น การมีส่วนร่วมในการติดตามและประเมินผลของสมาชิกกลุ่มก็มีแนวโน้มเพิ่มขึ้นด้วย

3.5 ภาพรวมการมีส่วนร่วมของสมาชิกในการดำเนินงานของกลุ่ม

ภาพรวมการมีส่วนร่วมของสมาชิกในการดำเนินงานของกลุ่มเกษตรกรใช้สารอินทรีย์ลดใช้สารเคมีทางการเกษตร ดังตารางที่ 4.19

ตารางที่ 4.19 การวิเคราะห์ถดถอยเชิงพหุปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมของสมาชิกในการดำเนินงานของกลุ่มเกษตรกรใช้สารอินทรีย์ลดใช้สารเคมีทางการเกษตรในภาพรวม

ตัวแปร	ค่าสัมประสิทธิ์ถดถอย (b)	t	Sig.
ค่าคงที่	2.280	3.875	.000
1. เพศ (x_1)	-.167	-1.212	.227
2. อายุ (x_2)	.003	.371	.711
3. ระดับการศึกษา (x_3)	-.041	-.780	.436
4. จำนวนสมาชิกในครัวเรือน (x_4)	.026	.459	.647
5. ประสบการณ์ด้านการเกษตร (x_5)	.011	2.357*	.020
6. ภาระหนี้สิน (x_6)	-.097	-.579	.564
7. จำนวนแรงงานในครัวเรือน (x_7)	-.065	-.834	.405
8. จำนวนกลุ่มที่เป็นสมาชิก (x_{10})	.197	3.472**	.001
9. สถานภาพภายในกลุ่ม (x_{11})	.255	1.294	.197
10. การเข้าร่วมฝึกอบรม (x_{12})	-.102	-1.081	.281

$R^2 = .163$ SEE = .885 F = 3.293 Sig. of F = .001

** หมายถึง มีความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

* หมายถึง มีความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

จากตารางที่ 4.19 สมการทำนายแนวโน้มการมีส่วนร่วมของสมาชิกในการดำเนินงานของกลุ่มเกษตรกรใช้สารอินทรีย์ลดใช้สารเคมีทางการเกษตรในภาพรวม คือ

$$Y_5 = 2.280 + 0.011x_5 + 0.197x_{10}$$

ผลจากการวิเคราะห์หาคออยพหุปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมของสมาชิกในการดำเนินงานของกลุ่มเกษตรกรใช้สารอินทรีย์ลดใช้สารเคมีทางการเกษตรในภาพรวม จากการนำตัวแปรอิสระทั้ง 10 ตัว เข้าไปในสมการ ปรากฏว่าได้ค่า $F = 3.293$ Sig. = 0.01 เมื่อพิจารณาค่าสัมประสิทธิ์การตัดสินใจเชิงพหุ (Multiple Coefficient of Determination, R^2) ปรากฏว่า R^2 มีค่าเท่ากับ 0.163 หมายความว่าตัวแปรอิสระทั้งหมดอธิบายการผันแปรของตัวแปรตาม คือการมีส่วนร่วมของสมาชิกในการดำเนินงานของกลุ่มเกษตรกรใช้สารอินทรีย์ลดใช้สารเคมีทางการเกษตร ได้ร้อยละ 16.3 ในบรรดาตัวแปรอิสระทั้งหมด 10 ตัว มีตัวแปรอิสระ 1 ตัวแปรที่มีผลต่อตัวแปรตามอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 คือ ประสิทธิภาพด้านการเกษตร เป็นตัวแปรอิสระที่มีผลในเชิงบวกต่อการมีส่วนร่วมของสมาชิกในการดำเนินงานของกลุ่ม ซึ่งหมายถึงตัวแปรมีความเกี่ยวข้องไปในทิศทางเดียวกัน นั่นคือเมื่อสมาชิกมีประสิทธิภาพด้านการเกษตรเพิ่มขึ้น จะทำให้การมีส่วนร่วมของสมาชิกในการดำเนินงานของกลุ่มเพิ่มขึ้น และตัวแปรอิสระ 1 ตัวแปรที่มีผลต่อตัวแปรตามอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 คือ จำนวนกลุ่มที่เป็นสมาชิก เป็นตัวแปรอิสระที่มีผลในเชิงบวกต่อการมีส่วนร่วมในการมีส่วนร่วมของสมาชิกในการดำเนินงานของกลุ่ม ซึ่งหมายถึงตัวแปรมีความเกี่ยวข้องไปในทิศทางเดียวกัน นั่นคือเมื่อจำนวนกลุ่มที่เป็นสมาชิกของสมาชิกกลุ่มเกษตรกรใช้สารอินทรีย์ลดใช้สารเคมีทางการเกษตรเพิ่มขึ้น การมีส่วนร่วมของสมาชิกในการดำเนินงานของกลุ่มก็มีแนวโน้มเพิ่มขึ้นด้วย

4. ปัญหาและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของสมาชิกในการดำเนินงานของกลุ่ม

ผู้วิจัยได้ศึกษาระดับปัญหาและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของสมาชิกในการดำเนินงานของกลุ่มเกษตรกรใช้สารอินทรีย์ลดใช้สารเคมีทางการเกษตร ตำบลจอมทอง อำเภอเมือง จังหวัดพิษณุโลก ตามกระบวนการมีส่วนร่วม 4 ขั้นตอน โดยใช้คำถามที่มีลักษณะประเมินค่า (rating scale) 5 ระดับ คือ ระดับปัญหาน้อยที่สุด ระดับปัญหาน้อย ระดับปัญหาปานกลาง ระดับปัญหามาก และระดับปัญหามากที่สุด แล้วนำคะแนนที่ได้มาหาค่าเฉลี่ย มีเกณฑ์การประเมินดังนี้

ค่าเฉลี่ย 1.00 – 1.80 หมายถึง ระดับปัญหาน้อยที่สุด

ค่าเฉลี่ย 1.81 – 2.60 หมายถึง ระดับปัญหาน้อย

ค่าเฉลี่ย 2.61 – 3.40 หมายถึง ระดับปัญหาปานกลาง

ค่าเฉลี่ย 3.41 – 4.20 หมายถึง ระดับปัญหามาก

ค่าเฉลี่ย 4.21 – 5.00 หมายถึง ระดับปัญหามากที่สุด

การวิเคราะห์ข้อมูลระดับปัญหาและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมในการดำเนินงานของสมาชิกกลุ่มเกษตรกรใช้สารอินทรีย์ลดใช้สารเคมีทางการเกษตร ประกอบด้วย ลักษณะสำคัญ 4 ด้าน ดังนี้

4.1 ระดับปัญหาด้านการมีส่วนร่วมในการค้นหาปัญหาและสาเหตุของปัญหาในกลุ่ม

ระดับปัญหาด้านการมีส่วนร่วมในการค้นหาปัญหาและสาเหตุของปัญหาในกลุ่มของสมาชิกกลุ่ม ดังตารางที่ 4.20

ตารางที่ 4.20 ระดับปัญหาด้านการมีส่วนร่วมในการค้นหาปัญหาและสาเหตุของปัญหาในกลุ่ม

n = 180

ลักษณะปัญหา	ไม่มีปัญหา	ระดับปัญหา					$\bar{X}$ (S.D.)	ความ หมาย
	(0)	1	2	3	4	5		
	จำนวน (ร้อยละ)	จำนวน (ร้อยละ)	จำนวน (ร้อยละ)	จำนวน (ร้อยละ)	จำนวน (ร้อยละ)	จำนวน (ร้อยละ)		
1. สมาชิกไม่รู้ว่ามีการประชุม เพื่อค้นหาปัญหาในกลุ่ม	17 (9.4)	36 (20.0)	62 (34.4)	55 (30.6)	9 (5.0)	1 (0.6)	2.03 (1.07)	น้อย
2. สมาชิกรู้แต่ยังไม่เข้าร่วม ประชุม	16 (8.9)	29 (16.0)	55 (30.6)	64 (35.6)	12 (6.7)	4 (2.2)	2.22 (1.14)	
3. สมาชิกมาประชุมแต่ไม่ตรง เวลา	16 (8.9)	29 (16.1)	60 (33.3)	56 (31.0)	16 (8.9)	3 (1.7)	2.20 (1.14)	น้อย
4. สมาชิกไม่แสดงความคิด เห็น/ปัญหา	18 (10.0)	29 (16.1)	64 (35.6)	57 (31.6)	9 (5.0)	3 (1.7)	2.11 (1.11)	
5. สมาชิกไม่ให้ความสนใจ	19 (10.6)	27 (15.0)	60 (33.3)	60 (33.3)	13 (7.2)	1 (0.6)	2.13 (1.11)	น้อย
6. สมาชิกไม่ให้ความร่วมมือ	20 (11.0)	28 (15.6)	59 (32.8)	57 (31.7)	12 (6.7)	4 (2.2)	2.14 (1.17)	
7. สมาชิกไม่มีโอกาสเสนอ ความคิดเห็น/ปัญหา	20 (11.1)	34 (18.9)	50 (27.8)	63 (35.0)	13 (7.2)	0 (0)	2.08 (1.13)	น้อย
8. เจ้าหน้าที่เป็นผู้กำหนด ปัญหา	25 (13.9)	32 (17.8)	56 (31.1)	52 (28.9)	13 (7.2)	2 (1.1)	2.01 (1.19)	
9. ไม่ได้เลือกคณะกรรมการ บริหารกลุ่ม	31 (17.2)	33 (18.3)	57 (31.7)	49 (27.2)	9 (5.0)	1 (0.6)	1.86 (1.18)	น้อย

ตารางที่ 4.19 (ต่อ)

n = 180

ลักษณะปัญหา	ไม่มีปัญหา	ระดับปัญหา					$\bar{X}$ (S.D.)	ความ หมาย
	(0) จำนวน (ร้อยละ)	1 จำนวน (ร้อยละ)	2 จำนวน (ร้อยละ)	3 จำนวน (ร้อยละ)	4 จำนวน (ร้อยละ)	5 จำนวน (ร้อยละ)		
10. ไม่ได้กำหนดกฎระเบียบ	29	35	49	52	11	4	1.96	น้อย
ข้อบังคับกลุ่ม	(16.1)	(19.5)	(27.2)	(28.9)	(6.1)	(2.2)	(1.26)	
11. เป็นผู้รับฟังมากกว่า	20	26	52	63	13	6	2.23	น้อย
ผู้พูดหรือคิด	(11.1)	(14.5)	(28.9)	(35.0)	(7.2)	(3.3)	(1.22)	
เฉลี่ยรวม							2.09 (1.00)	น้อย

จากตารางที่ 4.19 ระดับปัญหาด้านการมีส่วนร่วมในการค้นหาปัญหาและสาเหตุของปัญหาของสมาชิกกลุ่มเกษตรกรใช้สารอินทรีย์ลดใช้สารเคมีทางการเกษตร ตำบลจอมทอง อำเภอเมือง จังหวัดพิษณุโลก ผลจากการวิเคราะห์ปรากฏดังนี้

ในภาพรวมสมาชิกกลุ่มมีระดับปัญหาด้านการมีส่วนร่วมในการค้นหาปัญหาและสาเหตุของปัญหาอยู่ในระดับน้อย ($\bar{X} = 2.09$, S.D.= 1.00) เมื่อพิจารณารายละเอียดในแต่ละประเด็น พบว่า สมาชิกกลุ่มมีระดับปัญหาด้านการมีส่วนร่วมในการค้นหาปัญหาและสาเหตุของปัญหาทั้ง 11 ประเด็นอยู่ในระดับน้อย โดยเรียงตามลำดับจากค่าเฉลี่ยจากค่ามากไปน้อยได้ดังนี้ เป็นผู้รับฟังมากกว่าผู้พูดหรือคิด ($\bar{X} = 2.23$, S.D.= 1.22) สมาชิกรู้แต่ยังไม่เข้าร่วมประชุม ($\bar{X} = 2.22$, S.D.= 1.14) สมาชิกมาประชุมแต่ไม่ตรงเวลา ($\bar{X} = 2.21$, S.D.= 1.21) สมาชิกไม่ให้ความร่วมมือ ($\bar{X} = 2.21$, S.D.= 1.13) สมาชิกไม่ให้ความสนใจ ($\bar{X} = 2.14$, S.D.= 1.17) สมาชิกไม่แสดงความคิดเห็น/ปัญหา ($\bar{X} = 2.13$, S.D.= 1.11) สมาชิกไม่มีโอกาสเสนอความคิดเห็น/ปัญหา ($\bar{X} = 2.10$, S.D.= 1.12) สมาชิกไม่รู้ว่ามีการประชุมเพื่อค้นหาปัญหา ($\bar{X} = 2.01$, S.D.= 1.19) เจ้าหน้าที่เป็นผู้กำหนดปัญหา ($\bar{X} = 1.96$, S.D.= 1.26) และไม่ได้เลือกคณะกรรมการบริหารกลุ่ม ($\bar{X} = 1.86$, S.D.= 1.18)

4.2 ปัญหาด้านการมีส่วนร่วมในการวางแผนดำเนินงาน

ปัญหาด้านการมีส่วนร่วมในการวางแผนดำเนินงานของสมาชิกกลุ่ม ดังตารางที่

ตารางที่ 4.20 ระดับปัญหาด้านการมีส่วนร่วมในการวางแผนดำเนินงาน

n = 180

ลักษณะปัญหา	ไม่มีปัญหา	ระดับปัญหา					$\bar{X}$ (S.D.)	ความ หมาย
	(0) จำนวน (ร้อยละ)	1 จำนวน (ร้อยละ)	2 จำนวน (ร้อยละ)	3 จำนวน (ร้อยละ)	4 จำนวน (ร้อยละ)	5 จำนวน (ร้อยละ)		
1. สมาชิกไม่รู้ว่ามีการประชุม เพื่อตัดสินใจเลือกวิธีการ แก้ปัญหา และวางแผนการ ดำเนินงาน	24 (13.3)	36 (20.0)	52 (28.9)	55 (30.5)	10 (5.6)	3 (1.7)	2.06 (1.12)	น้อย
2. สมาชิกรู้ แต่ยังไม่เข้าร่วม ประชุม	18 (10.0)	34 (18.9)	66 (36.7)	44 (24.4)	17 (9.4)	1 (0.6)	2.02 (1.15)	น้อย
3. สมาชิกมาประชุม แต่ไม่ ตรงเวลา	20 (11.1)	35 (19.5)	64 (35.6)	44 (24.4)	15 (8.3)	2 (1.1)	2.11 (1.13)	น้อย
4. สมาชิกไม่แสดงความ คิดเห็น	19 (10.6)	28 (15.6)	65 (36.0)	53 (29.4)	12 (6.7)	3 (1.7)	2.11 (1.13)	น้อย
5. สมาชิกไม่ให้ความสนใจ	18 (10.0)	37 (20.6)	61 (33.9)	47 (26.1)	15 (8.3)	2 (1.1)	2.06 (1.14)	น้อย
6. สมาชิกไม่ให้ความร่วมมือ	21 (11.7)	37 (20.6)	55 (30.6)	54 (30.0)	13 (7.2)	0 (0.0)	2.01 (1.13)	น้อย
7. สมาชิกไม่มีโอกาสเสนอ ความคิดเห็น/ตัดสินใจ/วาง แผนการดำเนินงาน	21 (11.7)	36 (20.0)	53 (29.5)	58 (32.2)	8 (4.4)	4 (2.2)	2.04 (1.17)	น้อย
8. ประธานกลุ่มเป็นผู้มีอำนาจ ตัดสินใจและวางแผนการ ดำเนินงานแต่เพียงผู้เดียว	36 (20.0)	32 (17.8)	49 (27.2)	53 (29.4)	7 (3.9)	3 (1.7)	1.84 (1.25)	น้อย
9. เจ้าหน้าที่เป็นผู้มีอำนาจ ตัดสินใจบริหารกลุ่มและ วางแผนการดำเนินงานให้	29 (16.1)	35 (26.1)	47 (26.1)	55 (30.6)	8 (4.4)	6 (3.3)	1.98 (1.28)	น้อย
เฉลี่ย							2.01 (1.02)	น้อย

จากตารางที่ 4.20 ระดับปัญหาด้านการมีส่วนร่วมในการวางแผนดำเนินงานของสมาชิกกลุ่มเกษตรกรใช้สารอินทรีย์ลดใช้สารเคมีทางการเกษตร ตำบลจอมทอง อำเภอเมือง จังหวัดพิษณุโลก ผลจากการวิเคราะห์ปรากฏดังนี้

ในภาพรวมสมาชิกกลุ่มมีระดับปัญหาด้านการมีส่วนร่วมในการวางแผนดำเนินงานอยู่ในระดับน้อย ($\bar{X} = 2.01$, S.D.= 1.02) เมื่อพิจารณารายละเอียดในแต่ละประเด็นพบว่า สมาชิกกลุ่มมีระดับปัญหาด้านการมีส่วนร่วมในการวางแผนดำเนินงานทั้ง 9 ประเด็นอยู่ในระดับน้อย โดยเรียงตามลำดับจากค่าเฉลี่ยจากค่ามากไปน้อยได้ดังนี้ สมาชิกไม่ให้ความร่วมมือ ($\bar{X} = 2.12$, S.D.= 1.93) สมาชิกไม่แสดงความคิดเห็น ($\bar{X} = 2.11$, S.D.= 1.13) สมาชิกรู้ว่ามีการประชุมแต่ไม่เข้าร่วม ($\bar{X} = 2.06$, S.D.= 1.12) สมาชิกไม่ให้ความสนใจ ($\bar{X} = 2.06$, S.D.= 1.14) สมาชิกมาประชุมแต่ไม่ตรงเวลา ($\bar{X} = 2.04$, S.D.= 1.14) สมาชิกไม่มีโอกาสเสนอความคิดเห็น/ตัดสินใจ/วางแผนการดำเนินงาน ($\bar{X} = 2.04$, S.D.= 1.17) สมาชิกไม่รู้ว่ามีการประชุมเพื่อตัดสินใจเลือกวิธีการแก้ปัญหา และวางแผนการดำเนินงาน ($\bar{X} = 2.02$, S.D.= 1.18) เจ้าหน้าที่เป็นผู้มีอำนาจตัดสินใจและวางแผนการดำเนินงานให้ ($\bar{X} = 1.98$, S.D.= 1.28) และประธานกลุ่มเป็นผู้มีอำนาจตัดสินใจและวางแผนการดำเนินงานแต่เพียงผู้เดียว ($\bar{X} = 1.84$, S.D.= 1.28)

4.3 ปัญหาด้านการมีส่วนร่วมในการลงทุนและการปฏิบัติงาน

ปัญหาด้านการมีส่วนร่วมในการลงทุนและการปฏิบัติงานของสมาชิกกลุ่ม
ดังตารางที่ 4.21

ตารางที่ 4.21 ระดับปัญหาด้านการมีส่วนร่วมในการลงทุนและการปฏิบัติงาน

								n = 180
ลักษณะปัญหา	ไม่มีปัญหา	ระดับปัญหา					$\bar{X}$ (S.D.)	ความ หมาย
	(0)	1	2	3	4	5		
	จำนวน (ร้อยละ)	จำนวน (ร้อยละ)	จำนวน (ร้อยละ)	จำนวน (ร้อยละ)	จำนวน (ร้อยละ)	จำนวน (ร้อยละ)		
1. ไม่ได้ร่วมอบรม/อบรม แต่ไม่ครบทุกครั้ง	16 (8.9)	37 (20.6)	51 (28.3)	66 (36.7)	10 (5.5)	0	2.09 (1.07)	น้อย
2. ฟังบรรยายแต่ไม่เข้าใจ	20 (11.1)	33 (18.3)	61 (33.9)	50 (27.8)	15 (8.3)	1 (0.6)	2.06 (1.14)	น้อย
3. ฝึกปฏิบัติแล้วแต่จำไม่ได้/ ใช้ไม่ถูก	20 (11.1)	35 (19.4)	61 (33.9)	49 (27.2)	14 (7.8)	1 (0.6)	2.03 (1.13)	น้อย

ตารางที่ 4.21 (ต่อ)

n = 180

ลักษณะปัญหา	ไม่มีปัญหา	ระดับปัญหา					$\bar{X}$ (S.D.)	ความ หมาย
	(0) จำนวน (ร้อยละ)	1 จำนวน (ร้อยละ)	2 จำนวน (ร้อยละ)	3 จำนวน (ร้อยละ)	4 จำนวน (ร้อยละ)	5 จำนวน (ร้อยละ)		
4. สมาชิกไม่มีเวลามาร่วม กิจกรรมการผลิต/ร่วมแต่ ไม่ทุกครั้ง/ไม่พร้อมเพียง	16 (8.9)	36 (20.0)	57 (31.7)	56 (31.1)	15 (8.3)	0	2.10 (1.09)	น้อย
5. สมาชิกไม่ได้ร่วมลงหุ้นเพื่อ การบริหารจัดการ	17 (9.4)	36 (20.0)	60 (33.3)	50 (27.8)	12 (6.7)	5 (2.8)	2.11 (1.17)	น้อย
6. ประธานกลุ่มหรือ คณะกรรมการทำกันเอง	22 (12.2)	37 (20.0)	58 (33.3)	48 (26.7)	13 (7.2)	2 (1.1)	1.99 (1.17)	น้อย
7. วัสดุหาได้ยาก และวิธีการ ทำยุ่งยาก	26 (14.4)	31 (17.2)	48 (26.7)	62 (34.5)	11 (6.1)	2 (1.1)	2.04 (1.20)	น้อย
8. การดำเนินงานต่อไม่เนื่อง	22 (12.2)	29 (16.1)	50 (27.8)	63 (35.0)	14 (7.8)	2 (1.1)	2.13 (1.18)	น้อย
9. ไม่เข้าใจลักษณะการดำเนิน ดำเนินงานและประโยชน์ ที่จะได้รับ	26 (14.4)	32 (17.8)	53 (29.4)	48 (26.7)	18 (10.0)	3 (1.7)	2.05 (1.26)	น้อย
10. ปฏิบัติตามโดยมีเจ้าหน้าที่ เป็นผู้กำหนด	27 (15.0)	28 (15.6)	51 (28.3)	61 (33.9)	9 (5.0)	4 (2.2)	2.05 (1.22)	น้อย
เฉลี่ยรวม							2.07 (0.98)	น้อย

จากตารางที่ 4.21 ระดับปัญหาด้านการมีส่วนร่วมในการลงทุนและการปฏิบัติงานของสมาชิกกลุ่มเกษตรกรใช้สารอินทรีย์ลดใช้สารเคมีทางการเกษตร ตำบลจอมทอง อำเภอเมือง จังหวัดพิษณุโลก ผลจากการวิเคราะห์ปรากฏดังนี้

ในภาพรวมสมาชิกกลุ่มมีระดับปัญหาด้านการมีส่วนร่วมในการลงทุนและการปฏิบัติงานอยู่ในระดับน้อย ($\bar{X} = 2.07$, S.D.= 0.98) เมื่อพิจารณารายละเอียดในแต่ละประเด็นพบว่า สมาชิกกลุ่มมีระดับปัญหาด้านการมีส่วนร่วมในการลงทุนและการปฏิบัติงานทั้ง 10 ประเด็นอยู่ในระดับน้อย โดยเรียงตามลำดับจากค่าเฉลี่ยจากค่ามากไปน้อยได้ดังนี้ การดำเนินงานต่อไม่เนื่อง ($\bar{X} = 2.15$, S.D.= 1.18) ไม่ได้ร่วมอบรม/อบรมแต่ไม่ครบทุกครั้ง ($\bar{X} = 2.15$, S.D.= 1.34)

สมาชิกไม่ได้ร่วมลงหุ้นเพื่อการบริหารจัดการ ($\bar{X} = 2.11$, S.D.= 1.17) สมาชิกไม่มีเวลาร่วมกิจกรรมการผลิต/ร่วมแต่ไม่ทุกครั้ง/ไม่พร้อมเพียง ($\bar{X} = 2.10$, S.D.= 1.09) ฟังบรรยายแต่ไม่เข้าใจ ($\bar{X} = 2.07$, S.D.= 1.13) ปฏิบัติตามโดยมีเจ้าหน้าที่เป็นผู้กำหนด ($\bar{X} = 2.05$, S.D.= 1.22) ไม่เข้าใจลักษณะการดำเนินงานและประโยชน์ที่จะได้รับ ($\bar{X} = 2.05$, S.D.= 1.26) วัสดุหาได้ยาก และวิธีการทำยุ่งยาก ($\bar{X} = 2.04$, S.D.= 1.20) ฝึกปฏิบัติแล้วแต่จำไม่ได้ / ใช้ไม่ถูก ($\bar{X} = 2.03$, S.D.= 1.13) และประธานกลุ่มหรือคณะกรรมการทำกันเอง ($\bar{X} = 1.99$, S.D.= 1.17)

4.4 ปัญหาด้านการมีส่วนร่วมในการติดตามและประเมินผล

ปัญหาด้านการมีส่วนร่วมในการติดตามและประเมินผลของสมาชิกกลุ่ม ดังตารางที่ 4.22

ตารางที่ 4.22 ระดับปัญหาด้านการมีส่วนร่วมในการติดตามและประเมินผล

								n = 180
ลักษณะปัญหา	ไม่มีปัญหา	ระดับปัญหา					$\bar{X}$ (S.D.)	ความ หมาย
	(0)	1	2	3	4	5		
	จำนวน (ร้อยละ)	จำนวน (ร้อยละ)	จำนวน (ร้อยละ)	จำนวน (ร้อยละ)	จำนวน (ร้อยละ)	จำนวน (ร้อยละ)		
1. ไม่ทราบช่วงเวลาการติดตามและประเมินผล	25 (13.9)	37 (20.6)	43 (23.9)	56 (31.1)	15 (8.3)	4 (2.2)	2.06 (1.27)	น้อย
2. ไม่ทราบเกณฑ์การติดตามและประเมินผล	24 (13.3)	30 (16.7)	53 (29.5)	54 (30.0)	15 (8.3)	4 (2.2)	2.10 (1.24)	น้อย
3. ไม่มีโอกาสได้ร่วมติดตามและประเมินผล	24 (13.3)	35 (19.5)	49 (27.2)	56 (31.1)	13 (7.2)	3 (1.7)	2.04 (1.22)	น้อย
4. ไม่มีโอกาสได้เสนอความคิดเห็นหลังการติดตามและประเมินผล	25 (13.9)	28 (15.5)	55 (30.5)	57 (31.7)	10 (5.6)	5 (2.8)	2.08 (1.23)	น้อย
5. ไม่สามารถท้วงติงการทำงานของคณะกรรมการกลุ่มได้	29 (16.1)	33 (18.3)	46 (25.6)	55 (30.6)	13 (7.2)	4 (2.2)	2.01 (1.28)	น้อย
เฉลี่ยรวม							2.06 (1.18)	น้อย

จากตารางที่ 4.22 ระดับปัญหาด้านการมีส่วนร่วมในการติดตามและประเมินผลของสมาชิกกลุ่มเกษตรกรใช้สารอินทรีย์ลดใช้สารเคมีทางการเกษตร ตำบลจอมทอง อำเภอเมือง จังหวัดพิษณุโลก ผลจากการวิเคราะห์ปรากฏดังนี้

ในภาพรวมสมาชิกกลุ่มมีระดับปัญหาด้านการมีส่วนร่วมในการติดตามและประเมินผลอยู่ในระดับน้อย ($\bar{X} = 2.06$, S.D.= 1.18) เมื่อพิจารณารายละเอียดในแต่ละประเด็นพบว่า สมาชิกกลุ่มมีระดับปัญหาด้านการมีส่วนร่วมในการติดตามและประเมินผลทั้ง 5 ประเด็นอยู่ในระดับน้อย โดยเรียงตามลำดับจากค่าเฉลี่ยจากค่ามากไปน้อยได้ดังนี้ ไม่ทราบเกณฑ์การติดตามและประเมินผล ($\bar{X} = 2.10$, S.D.= 1.24) ไม่มีโอกาสได้เสนอความคิดเห็นหลังการติดตามและประเมินผล ($\bar{X} = 2.08$, S.D.= 1.23) ไม่ทราบช่วงเวลาการติดตามและประเมินผล ($\bar{X} = 2.06$, S.D.= 1.27) ไม่มีโอกาสได้ร่วมติดตามและประเมินผล ($\bar{X} = 2.04$, S.D.= 1.22) และไม่สามารถท้วงติงการทำงานของคณะกรรมการกลุ่มได้ ($\bar{X} = 2.01$, S.D.= 1.28)

4.5 ภาพรวมระดับปัญหาเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของสมาชิกในการดำเนินงานกลุ่ม

ในภาพรวมระดับปัญหาเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของสมาชิกในการดำเนินงานกลุ่มเกษตรกรใช้สารอินทรีย์ลดใช้สารเคมีทางการเกษตร ตำบลจอมทอง อำเภอเมือง จังหวัดพิษณุโลก อยู่ในระดับน้อย ($\bar{X} = 2.06$, S.D.= 0.98)

4.6 ข้อเสนอแนะ

สมาชิกกลุ่มมีข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของสมาชิกในการดำเนินงานของกลุ่มเกษตรกรใช้สารอินทรีย์ลดใช้สารเคมีทางการเกษตร ดังตารางที่ 4.23

ตารางที่ 4.23 ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของสมาชิกกลุ่ม

n = 180		
ประเด็น	จำนวน (คน)	ร้อยละ
ไม่มีข้อเสนอแนะ	161	89.4
มีข้อเสนอแนะ	19	10.6
1. ควรมีการประสานงานเจ้าหน้าที่มาให้ความรู้เพิ่มเติม	2	1.1
2. ควรมีการลงหุ้นกันเพื่อใช้ในการบริหารจัดการกลุ่มอย่างจริงจัง และมีการผลิตรายต่อเนื่อง	7	3.9
3. ควรเพิ่มกิจกรรมให้หลากหลายขึ้น	6	3.4

ตารางที่ 4.23 (ต่อ)

n = 180

ประเด็น	จำนวน (คน)	ร้อยละ
4. ควรจัดทำแปลงสาธิตเพื่อใช้เปรียบเทียบกับแปลงที่ไม่ใช่	2	1.1
5. ควรเชิญเจ้าหน้าที่เข้าร่วมในการติดตามและประเมินผลกับกลุ่มอย่างสม่ำเสมอ	2	1.1

จากตารางที่ 4.23 เกษตรกรมีข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของสมาชิกในการดำเนินงานของกลุ่มเกษตรกรใช้สารอินทรีย์ลดใช้สารเคมีทางการเกษตร ตำบลจอมทอง อำเภอเมือง จังหวัดพิษณุโลก ผลจากการวิเคราะห์ปรากฏดังนี้

4.6.1 ควรมีการประสานงานเจ้าหน้าที่มาให้ความรู้เพิ่มเติม สมาชิกกลุ่มร้อยละ

1.1 เสนอแนะว่า ควรมีการประสานเจ้าหน้าที่มาให้ความรู้เพิ่มเติม

4.6.2 ควรมีการลงหุ้นกันเพื่อใช้ในการบริหารจัดการกลุ่มอย่างจริงจัง และมีการผลิตรายต่อเนื่อง สมาชิกกลุ่มร้อยละ 3.9 เสนอแนะว่า ควรมีการลงหุ้นกันเพื่อใช้ในการบริหารจัดการกลุ่มอย่างจริงจัง และมีการผลิตรายต่อเนื่อง

4.6.3 ควรเพิ่มกิจกรรมให้หลากหลายขึ้น สมาชิกกลุ่มร้อยละ 3.3 เสนอแนะว่า ควรเพิ่มกิจกรรมให้หลากหลายขึ้น เช่น นำปุ๋ยหมักที่ผลิตได้มาปรุงเป็นดินสำหรับปลูกพืชเพื่อบรรจุกองขาย มีการป้องกันการเผาโดยจัดหาเครื่องอัดฟางข้าวเป็นก้อนไว้สำหรับเพาะเห็ด

4.6.4 ควรจัดทำแปลงสาธิตเพื่อใช้เปรียบเทียบกับแปลงที่ไม่ใช่ สมาชิกกลุ่มร้อยละ 1.1 เสนอแนะว่า ควรมีการจัดทำแปลงสาธิตเปรียบเทียบกันระหว่างแปลงที่ใช้และไม่ใช้สารอินทรีย์ เพื่อใช้ประกอบการตัดสินใจและประชาสัมพันธ์ขยายเครือข่าย

4.6.5 ควรเชิญเจ้าหน้าที่เข้าร่วมในการติดตามและประเมินผลกับกลุ่มอย่างสม่ำเสมอ สมาชิกกลุ่มร้อยละ 1.1 เสนอแนะว่า ควรเชิญเจ้าหน้าที่เข้าร่วมในการติดตามและประเมินผลการดำเนินงานของกลุ่มอย่างสม่ำเสมอ